

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 169-400, 369-600

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1962. március 29.

bb 1. április első felében kezdődnek a tanácstagi beszámolók - mi valósult meg a legutóbbi beszámolókon elhangzott közérdekű javaslatakból?

i zs/tr vm fm

1962. március 29.

április első felében ismét megkezdődnek budapesten a tanácstagi beszámolók. a tanácstagok ezuttal a főváros 1962. évi fejlesztési programjának főbb feladatait ismertetik, számot adnak területük tervbevevő fejlesztéséről és az egyes körzeteket érintő kisebb-nagyobb felújítási, beruházási és egyéb munkálatokról. minden körzetben megvitatják azt is: milyen társadalmi munkákkal segíthetik a lakók a tervelőirányzatok teljesítését, sőt túlteljesítését.

a tavaszi tanácstagi beszámolók megkezdése előtt a tanácsoknál részletesen megvizsgálták: mi lett a sorsuk a legutóbbi beszámolókon elhangzott közérdekű javaslatoknak? megállapították, hogy az eltelt négy hónapban mintegy hatezer indítványt valósítottak meg a szakigazgatási szervek. a választók kérésére például megszigorították a tatarozások ellenőrzését, s a házkezelési igazgatóság utasította a műszaki ellenőröket: az új köntöst kapott házakban még a jóállású határidő letelte előtt tartanak helyszíni szemlést s az esetleges mulasztásokat, hibákat nyomban közölik a kivitelező vállalatokkal. ha a vállalatok a hibákat nem javítják ki, szükség esetén maga a házkezelési igazgatóság végeztetheti el a munkát - a kivitelezők terhére.

a közlekedés területén több mint 700 javaslatot valósítottak meg. a helyi utjavítási igények kielégítésére 16 kerületben utkarbantartó kirendeltséget állítottak fel, amelyek a legjobban igénybe vett földutakat gondozzák, javítják. megvalósították azt a javaslatot is, hogy a belső kerületek gyalog útjainak átépítéséből kikerült kövekkel a peremkerületek utvonalaát hozzák rendbe.

az autóbuszjáratok sűrítésére több mint 50 buszt állított forgalomba a fővárosi tanács. sűrítették többek között a 4-es, a 16-os, a 31-es és a 44-es járatokat, a 9-es és a 12-es vonalán pedig nagy befogadóképességű kocsikat állítottak forgalomba. a kéréseknek megfelelően sűrítették a 9-es és a 18-as villamosjáratokat, a 75-ös trolibuszt pedig csak pótkocsis szerelvényekkel közlekedtetik - amely így az eddiginél 30 százalékkal több utast szállíthat.

/folyt. köv./

/bb 1. április első.....1.folyt./vm

szóvátették négy hónappal ezelőtt a háziasszonyok az üzletek nyitvatartási ideje rendezésének szükségességét, a főváros kereskedelmi szakemberei felülvizsgálták a nyitvatartási időket, s megállapították, hogy számos üzletnél indokolt a módosítás. a főutvonalakon és a külső kerületek kereskedelmi központjaiban levő iparcikküzletek nyitvatartási idejét már 19, illetve 20 óráig meg is hosszabították.

a legutóbbi beszámolókon természetesen felmerültek egyelőre teljesíthetetlen kérések, túlzott igények is, többen például azt indítványozták: sürgősen szüntessék meg az illetékesek a róbert károly körúti, a kacsón pongrác uti és a szegedi uti sorompókat. szakvélemények szerint az egyébként jogos kérés teljesítése csaknem félmilliárd forintba kerülne - s ilyen nagy beruházásra egyelőre nem futja a megszabott keretből. az aluljárók építésével kapcsolatos terveket, elképzeléseket és számvetéseket azonban az illetékes felsőbb hatóságok elé terjesztik megvitatásra./mti/

- . -

bb 2. ahonnan „postafordultával”, is kétezer év alatt érkezik meg a válasz - a tudomány felkészül a kapcsolat megteremtésére más bolygók lakóival - a tejutrendszeren belül 50.000 égitesten lehet kulturális élet a mienkkel egyidejűleg

i tz/gg vm vg

1962.március 29.

a nemrégiben még legfantasztikusabbnak tartott álmok megvalósulásának korában élünk. ma már a legkülönbözőbb tudományok művelői együttesen keresik a választ arra a kérdésre is: élhetnek-e más égitesteken értelmes lények és mi módon léphetnénk velük kapcsolatba? a magyar távirati iroda munkatársa erről a kérdéstről dr.kulin györgyöt, az uránia bemutató csillagvizsgáló igazgatóját kérdezte meg, aki ezekről a kutatásokról március 29-én tart előadást.

- ma már túl vagyunk azon a „geocentrikus”, elképzelésen - hangzott a válasz - hogy a föld az egyetlen hordozója az életnek és a világegyetem egyetlen értelmes lényének, az embernek. sokkal valószínűbb, hogy amit a tudomány eddig a föld kizárólagos és különleges jellegzetességének tartott, csupán egyik megnyilvánulása az általánosnak.

/folyt.köv./

- 2 -

/bb 2. ahonnan.....1.folyt./vm

hiszen az utolsó évtizedekben a nap közvetlen kozmikus környezetében a csillagok több mint tíz százalékának mozgásán finom egyenlenségeket fedeztek fel, amelyeket csak saját bolygók tömegvonzása okozhat. kiderült, hogy tejutrendszerünkben többmilliárd csillagnak van bolygórendszere, köztük a nap „közeliében”, tőle száz fényévnél távolságon belül levő mintegy 10.000 csillag túlnyomó részének is. bolygók közül azonban csak azokon fejlődhetett ki és maradhatott fenn az élet, amelyek sem túl nagyok, sem túl kicsinyek sem túl messze, sem túl közel nincsenek saját „napjukhoz”, és keringésük közben távolságuk ettől a „naptól”, nem változik oly mértékben, ami már az élet számára elviselhetetlenül szélsőséges klímát hozna létre.

- biztosra vehető azonban, hogy az élet és a kultúra ezeken sem egyidejűleg alakult ki. hoerner német csillagász valószínűségi számításai szerint a mi tejutrendszerünkben körülbelül 50.000, vagyis minden hárommillió között egy olyan égitest lehet, amelyen a mienkkel egyidejűleg létezhetik technikai kultúra. szerinte a legközelebbi

tíz „civilizált világ”, átlagosan ezer fényévnél távolságban lehet tőlünk, s a legvalószínűbb az, hogy az elsőt, amellyel összeköttetést teremthetünk, a kultúra most körülbelül 12.000 éves.

- hoerner szerint mindössze 0.04 százalék az esélye annak, hogy valahol a mienkkel azonos szintű kultúrára bukkanhassunk. ezért a kapcsolat felvételét reálisan csak akkor remélhetjük, ha egyidejűleg a világmindenség minden tája felé küldjük jelzéseinket, illetve minden irányból figyeljük más égitestek esetleges üzeneteit.

- e jelzések hordozói csakis a rádióhullámok lehetnek, mégpedig a körülbelül 21 centiméteres sávon, a hidrogénfelhők által kibocsátott sugárzás hullámhosszán, mert ahol értelmes lények vannak, ezt figyelniük kell. ehhez természetesen olyan berendezések kellene, amelyeknek hatótávolsága legalább 1200 fényév. a tudósok évek óta sürgetik is ilyen berendezések létesítését és valóban meg is épült már az ozma, a világ első olyan berendezése, amelynek különleges rendeltetése a más bolygókkal való érintkezés felvétele.

- nagy nehézséget okoz természetesen az, hogy az ezer fényévre levő partnerek válaszára kétezer évet kell várnunk, és ugyancsak hoerner számításai szerint két egyidejűleg létező kultúra között általában csak tíz, esetleg valamivel több üzenetváltásra van mód. pusztán a „bemutatkozásra”, tehát nem lehet elpazarolni a lehetőségeket: már az első adásnak is vinnie kell magával valami tartalmi mindanivatót. az üzenet „nyelvén”, és szövegének megválasztása tehát rendkívül fontos, de hallatlanul nehéz feladat is.

/folyt.köv./

- 3 -

/bb 2. anonnan.....2.folyt./vm

ha például a számok sorrendje szerint növekvő jelcsoportok egymás utánját sugározzuk, ebből partnereink kitalálhatják, hogy értelmes lények üzenete érkezett hozzájuk, de hogyan fogalmazzuk meg egyéb mondanivalóinkat?

- sokkal könnyebb természetesen a helyzet, ha először mi fogunk fel valami kozmikus híradást, mert akkor ezt a feladatot nyilván megoldották már partnereink. nekik egyébként is legalább ezer évvel kell előttünk járniuk, hiszen az üzenetet legalább egy évezreddel előbb kellett utnak indítaniuk, mint amikor hozzánk érkezik.

- lehet, hogy a kísérletek hosszú időn át, vagy talán sohasem vezetnek eredményre. ezt a rizikót azonban vállalnunk kell, mert az esetleges siker viszont az embernek és a másik égitest értelmes lakóinak olyan diadala lesz, aminek jelentőségét ma még elképzelni sem lehet./mti/

...

bb 3. térkép készült a veszélyes tavaszi fagyokról, a hosszú aszályokról, a téli tartós hidegről - klíma-atlasz mutatja: hol érdemes természetien az ujonnan nemesített, vagy külföldről hozott növényféléket, mikor-hol virágzik az akác, érik a gabona

i cs/gg vm ká

1962.március 29.

az országos meteorológiai intézet munkatársai elkészítették Magyarország klíma-atlaszát, amely térbelileg is részletes áttekintést nyújt az ország éghajlatáról. tartalmazza többek között a tipikus időjárási helyzetek térképét: az ország mely vidékeit fenyegeti leggyakrabban a tavaszi fagy, hol legsúlyosabbak a nyári aszályok, s melyek a tartós téli hideg ,, fészkei,,.

sok évtizedes tapasztalatokat összegezve szerkesztették meg a hőmérsékleti-, a csapadék-és a szélviszonyokat ábrázoló térképeket, amelyek gyakorlati hasznát főleg akkor látja a mezőgazdaság, ha ujonnan nemesített, vagy külföldről behozott növényfajtákat akarnak valamely vidéken meghonosítani. a térképek adatai jelzik a mezőgazdasági szakembereknek, hogy az egyes növények vegetációs igényeit mely vidékek elégítik ki leginkább. lényeges szempont ez például a különböző hibridkukoricafajták, valamint az intenzív külföldi búzafajták, továbbá az egyes ipari növényfélék termőterületének meghatározásánál.

/folyt.köv./

- 4 -

/bb 3. térkép....1.folyt./vm

a klíma-atlaszban vannak olyan térképek, amelyek ábrázolják az egyes éghajlati tényezők fellépésének illetve megszűnésének időpontját az ország egész területére. e térképek alapján megállapítható például, hogy a plusz 5 fokos átlagos talajszint feletti hőmérséklet - ami a tavaszérkezés időpontját jelzi - a déli ország-részekén általában március 10 körül, az északi megyékben pedig március 20 körül alakul ki. ugyanakkor a mogyoró virágzása délen március 5, északon március 10 körül kezdődik. ez a jóval rövidebb időszak arra mutat, hogy a hőmérséklet csupán egyik feltétele a tavaszodásnak, valamint, hogy a növény pontosabb ,,műszer,, mert a hőmérsékleti viszonyok mellett egyéb tényezőket is érzékelve jelzi, hogy például elérkezett az ideje a tavaszi kalászosok vetésének.

a fenológiai térképek szerint az akác virágzása a déli megyékben május 15. táján kezdődik, északon pedig 20-a körül. a síkvidéki területeken tenát nincs lényeges eltérés a virágzás indulását illetően. a magassággal azonban lényegesen növekszik a különbség, s legalább 15-20 napra tehető. ezt a különbséget tudják leginkább kihasználni a vándorméhészek. a buza érése országosan 5-7 napos eltolódást mutat a különböző vidékeken. ezen belül a dombos, illetve hegyes vidékeken ez az időszak megnövekszik. a térkép jó eligazítást ad a mezőgazdasági irányítószerveknek az aratás megszervezéséhez. az aratógépek, kombájnok előre megtervezett, helyes arányu áttelepítésével sokszor súlyos veszteségeknek vehetik elejét./mti/

...

- 5 -

bb. 4. pénteken nyíregyházán sorsolják a Lottót

1/kf/rj vg

1962. március 29.

a Lottó 13. játékheti nyerőszámainak a sorsolását március 30-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel nyíregyházán tartja a sportfogadási és Lottó igazgatóság.

sorsolással döntenek el azt is, hogy a márciusi játékhetek közül melyik hét szelvényei vesznek részt a következő tárgynyeremény húzásokon. /mti/

kk. 5. dokumentumfilm károlyi mihályról

1/fm/rj fm

1962. március 29.

a magyar filmhíradó munkatársai - bokor László rendező irányításával - dokumentumfilmet készítettek károlyi mihály életéről. a film egy részét régi filmkrónikákból állították össze. ezenkívül számos fénykép és egyéb dokumentum ismerteti a nagy államférfi munkásságát.

a filmet csütörtökön kezdte vetíteni a budai híradó mozi. /mti/

bb. 6. újrendezték a 20. század festészetét bemutató kiállítást a nemzeti galériában

1/fe/gk/rj fm

1962. március 29.

kellemes meglepetés várja a nemzeti galéria látogatóit a 20. század festészetét ismertető újrendezett kiállításon. hazaléri, és ismét látható a ript-rónai gyűjtemény, amelyet a mester születésének 100. évfordulója alkalmából kaposváron is bemutatnak. a nemzeti galéria tulajdonában került ript-rónai: „öregasszony ibolyacsokorral”, című alkotása. Látható a „párizsi nő fenérpettyes ruhában”, című híres kép is. fényes adolf festményei - amelyek a közelmúltban szolnokon állították ki - szintén visszatértek a régi otthonba, a galéria fényes adolf-terembe.

a leningrádi ermitázsban április 4-én megnyitja magyar képzőművészeti kiállításra a 19. és 20. századbeli legszebb alkotásokat küldték el. ezeknek helyén most eddig kevésbé ismert festményeket mutatnak be. többek között mednyánszky: „űtő csavargó”, nagy istván: „falusi utca”, és „tájkép”, című alkotásait. a tárlaton látható biró sándor, „bíró előtt”, és vörös géza, „feleségem és én”, című képe - a nemzeti galéria legújabb szerzeményei közül. /mti/

8.15
9.06

-6-

bb. 7. nemzetközi szőlészeti és borászati almanach lesz az idei budapesti borverseny prospektusa

1/so/tm/a/ká

1962. március 29.

az ősszel megrendezésre kerülő 3. budapesti nemzetközi borversenyre 58 ország bortermelőit, illetve borkereskedőit hívták meg. a versenyre máris érkeztek jelentkezések, ausztriából, franciaországból, a német szövetségi köztársaságból, sőt portugáliából is. legutóbb 24 ország borait bírálták el a vajdahunyad várban megrendezett versenyen. idén előreláthatólag tovább növekszik a résztvevők száma, mivel a világ csaknem minden jelentős bortermelő országának részvételére számítani lehet, a katalógus készítésénél szakítanak az eddigi általános hagyománnyal és nemcsak a rendező ország szőlészeti és borászati eredményeit ismertetik, hanem minden részvevő országból hasonló tájékoztatót kérnek. így a budapesti nemzetközi borverseny prospektusa nemzetközi szőlészeti és borászati almanach lesz. /mti/

olaszországból,

bb. 8. új irodalmi lap miskolcon

k/fm/a/hk

1962. március 29.

napjaink címmel április 4-én jelenik meg miskolcon a borsodmegyei írók és képzőművészek irodalmi lapjának első száma. az új folyóirat észak-magyarország irodalmi, művészeti és általános kulturális életéről, fejlődéséről számol be minden hó 1-én. /mti/

bb. 9. Lenin-szobrot állítanak fel szegeden

vid/bc/ke/a/fm

1962. március 29.

a szegedi városi tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott, hogy szobrot állít leninnek, a proletáriatus nagy tanítójának. az új lenin-szobrot a tiszta partján, a magyar tanácsköztársaság sétány legszebb, parkosított részén helyezik el. /mti/

8.20
9.08

-7-

mti

bb 10. e héten befejezi húsvéti tervét az édesipar - tizenkét vagon nyuszi, bárány és csokoládétojás kerül forgalomba - ugrás-szerűen növekszik a csokoládéárak gyártása.

i st/tr-lm vg

1962. március 29.

az édesipar az idén különös gondot készült fel a húsvéti cikkek gyártására. a csokoládéárak leszállítása ugyanis a húsvéti nyulakra, bárányokra, tojásokra is érvényes, ezért most újabb csúcspontokra lehet számítani. a csokoládégyárakat nagymennyiségű kakaóbabbal látják el, s mindenütt teljes gőzzel halad - a munka, tekintve, hogy az ünnepi cikkek gyártását az idén a szokásosnál korábban kezdődik meg, a húsvéti tervet mindenütt már ezen a héten, tehát még április elseje előtt befejezik. az idei húsvétra 12 vagon csokoládényul, bárány, tojás készül, s ebből 8 vagon már a hét elején megérkezett a kereskedelem raktáraiba. az ipar és a kereskedelem számításba veszi azt is, hogy a csokoládéárak leszállítása óta igen lényegesen megnöttek a lakosság igényei; a nugátok és a töltött árak iránt csökkent, - a szincszokoládé iránt viszont rendkívül megnőtt a kereslet. tavaly még a forgalomba került csokoládéáraknak alig 10 százaléka, most pedig már több mind 40 százaléka szintiszta táblás, vagy tömör csokoládé.

a csemege édesipari vállalat az idén már teljesen mellőzi a nugátfigurák gyártását, kizárólag liszta tömör csokoládéból készíti a nyulakat, bárányokat és az ünnepi emblémákat. a négy és fél mázsányi húsvéti figura azonban csak kis része a gyár ünnepi meglepetésének, mert ezenkívül 25 vagon táblás csokoládét is készít, negyvenszer annyit, mint tavaly az első negyedévben. eddig a gyár termékeinek „csak”, a minősége, összetétele alakult át, rövidesen azonban a csemege csokoládéárak külső megjelenése is megváltozik. neves grafikusokkal az eddiginél tetszetősebb, izlősebb csokoládéborító lapokat tervezetnek, s a csemegeárak előretérőleg a második negyedévtől már új köntösben jelennek meg.

a budapesti keksz- és ostyagyárban szinte minden erőforrást a húsvéti rendelések szolgálatába állítottak. a tavalyi 70 mázsa helyett most 110 mázsa hintázó, frakkos, ülő, álló, kicsiny és nagy nyuszi készülnek, még cresszerttel töltött néhány ezer műanyagtojást is forgalomba hoznak, mindenekelőtt budapesten, mert vidéken inkább az eredeti piros tojást kedvelik.

/folytk köv./
9.05

- 8 -

bb 10. /e héten...folyt./-lm

a budapesti csokoládégyár közismert nyulcsaládja négy újabb tapsifülessel gyarapodott. idén már 34 féle bucsok nyulcsaládja utnak a teherautók az ország minden részébe. a gyár nyulcsaládja most különösen szaporának mutatkozik, mert az idén 450 ezer példányban lepik el az édességboltok polcait, kirakatait, míg tavaly csak 300 ezres volt „szaporulat”, az ötven százalékos többletet a gyár törzsgárdája már nem is bírta, ezért majdnem 350 idénymunkást is alkalmazni kellett. tekintve azonban, hogy a csokoládéárak már korántsem idénycikk, s húsvét után is nagy forgalom várható, a többszáz idénymunkást nem bocsátják el, hanem továbbra is alkalmazzák a budapesti csokoládégyárban./mti/

--

bb 11. 25 centiméter átmérőjű hortenziák

vid j-lm ká

1962. március 29.

a szegedi kertészeti vállalat üvegházaiiban nyílnak a leglátványosabb koratavaszi virágok, a piros, fehér és rózsaszín hortenziák. a húsvétkor tömegesen nyíló pompás virágok szépséget különösen az emeli, hogy maga a virág jóval nagyobb, mint a levélzet: átmérője gyakran meghaladja a 25 centimétert. az óriás-szirmu hortenziákból tizenötezer cseréppel nevelnek s húsvétkor többzet szállítanak a fővárosba is./mti/

--

bb 13. nyolcvan személyes turistaházát építettek mór

vid gk-lm ki

1962. március 29.

a fejér megyei tanács idegenforgalmi hivatala mór községben korszerűen berendezett nyolcvan személyes turistaházát építtetett. az új létesítményt már a tavasszal átadják rendelkezésének./mti/

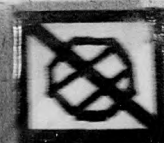
--

9.14

- 9 -

11.05

[Handwritten signature]

bb 12. országszerte megkezdődtek a kulturális szemle körzeti és járási bemutatói

i lv/hné-Lm fm

1962. március 29.

a 8. világifjúsági találkozó tiszteletére rendezett tavaszi ifjúsági kulturális szemle körzeti és járási bemutatói országszerte megkezdődtek.

a fővárosban, a községekben, az állami gazdaságokban és a termelősövetkezetekben a kiszervezetek már mindenütt megtartották a helyi bemutatókat. az üzemi és helyi művelődési otthonokat mindenütt megtöltötték a nézők, s a színjátszó csoportok, a zenekarok, a táncosok, az ének- és hangszerszólisták felt házak előtt mutatkoztak be. ugyancsak nagy érdeklődés kíséri a körzeti és járási, illetve budapesti kerületi bemutatókat, amelyeken a legjobb együttesek lépnek színpadra.

az idei kulturális szemlén a tavalyi 300.000-nél jóval többen vesznek részt./mti/

-. -

bb 14. ritka madárvendégek kecskeméten

vid ká/j-Lm ká

1962. március 29.

szokatlanul élénk ezekben a napokban kecskemét madárvilága. a terek és parkok „kopasz”, fán a seregélyek százai tanyáznak. a korán megérkezett madarak a környező erdőkből huzódtak be a városba, menedéket keresve a „kegyetlen”, időjárás elől. a madarak csapatokba verődve az ostornyeles világítótestek közelében, a fákon huzódnak meg./mti/

-. -

bb 15. muzeumbarátok köre a komárom megyei falvakban

vid bc/ke-Lm fm

1962. március 29.

a dorogi józsef attila bányász művelődési házban hét éve működik a muzeumbarátok köre. munkája során elhatározta: segítséget nyújt a nagyobb községeknek, hogy megalkassák a helyi muzeumbarátok körét. lábatlanon és kesztölcön már működnek a dorogi járás első ilyen falusi körei. pedagógusok vezetésével, ipari munkások, utörők és tsz-tagok felkutatják nemcsak községük, hanem a környékbeli falvak régészeti, természetudományi és történelmi emlékeit is. a lábatlaniak süttő és bajót községben gyűjtik a paraszti gazdálkodás régi eszközeit. süttőn, - ahol már a rómaiak is fejtettek követ, - felkutatják a régi szerszámokat. a kesztölciek feldolgozzák falujuk 900 éves fejlődésének történetét. magnetofonra veszik a falu idős lakóinak meséit, énekeit./mti/

9.23

-. -
- 10 -

bb 16. a falusi népművelési munkát is jól ismerő pedagógusok kerülnek ki az esztergomi felsőfoku tanítóképzőből

vid bc-ke-Lm fm

1962. március 29.

az esztergomi felsőfoku tanítóképzőben az idén végeznek az első hallgatók. a többségükben falura készülő fiatalok nemcsak az oktatási, hanem a népművelési munkában is jártasak. nagyban elősegíti ezt az intézet és a dorogi józsef attila bányász művelődési ház tavaly kötött szocialista szerződése: a fiatalok megismerkednek a népművelés csaknem minden ágával.

a művelődési ház többek között átadja a néprajzi és régészeti munkában szerzett gazdag tapasztalatait. tájmuzeumát megnyitotta a fiatalok számára. az intézet és a muzeum közös néprajzgyűjtő körútján szerzett tárgyi emlékeket, magnetofonra vett dalokat, meséket együttesen dolgozzák fel. a növendékek ezer órát dolgoznak majd a muzeum régészeti feltárásain. a falusi zenei élet kialakításában is segíthetnek, mert gondoskodtak megfelelő zenei nevelésükről. résztvesznek a dorogi zenebarátok körének munkájában.

a sokrétű szerződés megvalósításával, a műsorcserekkal a közös kirándulásokkal a fiatalok megismerkednek a bányászok életével, munkájával is./mti/

-. -

bb 17. évente 50.000 forinttal segíti a szakemberképzést a hartai Lenin termelősövetkezet

vid j-Lm ká

1962. március 29.

bács megye dunamenti termelősövetkezeteiben külön alapot létesítettek a szövetkezeti fiatalok egyetemi, technikai tanulmányainak segítésére. a hartai Lenin termelősövetkezet eddig hét fiataalt küldött mezőgazdasági technikumba, illetve egyetemre. közülük kettő - egy üzemgazdász és egy öntözési szakmérnök - már visszatért a gazdaságba. a többiek állatorvosnak, illetve agrármérnöknek készülnek. a gazdaság évente 50.000 forinttal segíti az ösztöndíjasokat. a solti szikra termelősövetkezet három fiataalt taníttat./mti/

9.28

-. -
- 1 -

11.05 ✓
12.12

bb 18. korszerű művelődési otthon építését kezdik meg mezőkövesden
vid gk-lm ki 1962. március 29.

Borsod megyében az idén a községfejlesztési alappól 7,232.000 forintot fordítanak új művelődési otthonok építésére, a régiak bővítésére, korszerűsítésére. A falvak lakói vállalták, hogy az építkezések gyorsítását 774.000 forint értékű társadalmi munkával segítik. Az év végéig kitenc művelődési otthonot adnak át - többek között Tiszavalkon, Tiszapalkonyán, Futókércsen és Szikszón.

A községfejlesztési alappól az idén új művelődési otthonok építését is megkezdik. Közülük a legnagyobb lesz a mezőkövesdi. az egyemeletes művelődési otthonban szakköri szobákat, 500 személyes színháztermet, könyvtárat, tanácskozó helyiséget és muzeumi részt létesítenek. ebben helyezik majd el a már országos hírű matyómuzeum gazdag anyagát. az új művelődési otthonot a község főterén építik fel és 1963-ban adják át. megkezdik az idén a kázinobarcai új művelődési otthon építését is, amelyben normál vetítő berendezéssel felszerelt mozi és korszerű könyvtárat helyeznek el. /mti/

bb 19. harmincyolc csongrád megyei tsz. ártézikutjának tervét készíti el társadalmi munkában egy műszaki vezető

vid tr-lm ki 1962. március 29.

A csongrád megyei vízmű- és kutépítő vállalat nagy segítséget nyújt a termelőszövetkezeteknek. az idén 38 megyei termelőszövetkezet számára furnak ártézikutat, kétszer annyinak, mint tavaly.

Kozma sándor, a vállalat műszaki vezetője vállalta, hogy társadalmi munkában valamennyi tsz-kut tervezését elkészíti. ez jelentős feladat, mert helyszíni szemlékre, földtani szakvélemény megszerzésére, műszaki rajzok, költségvetés elkészítésére van szükség. mindez együttesen 130.000 forint megtakarítást jelent a termelőszövetkezeteknek. kozma sándor az érdekelt tsz-ek felé már elkészítette a kutépítéshez szükséges terveket, a kutfuró brigádok pedig a kedvezőtlen időjárás ellenére hozzákezdtek a munkához. /mti/

9.52

- 12 -

bb 20. az ecseri lakodalmas öt Lengyel városban - az állami népi együttes lengyelországi vendégszereplésre utazott

vi i hi/tr-lm fm 1962. március 29.

az állami népi együttes, amely nemrég tért haza nagy-sikerű nyugateurópai turnéjáról, csütörtökön kéthetes lengyelországi vendégszereplésre indult. az elutazás előtt fenér istván, az együttes igazgatója elmondotta, hogy a varsói vit-en résztvett az együttesnek egy kisebb csoportja, de a teljes gárda ezúttal először mutatkozik be a testvéri országban, itthon és külföldön egyaránt népszerűvé vált műsorával. az ecseri lakodalmassal, első fellépésük színhelye lodz lesz; március 31-én és április 1-én. felszabadulásunk 17. évfordulóját a lengyel fővárosban ünneplik, ahol szintén két alkalommal adnak izelítőt a varsói közönségnek népünk ének-, zene- és táncművészetéből. wroclawi és krakkói bemutatkozásuk után zabrze bányavároskában szerepel az együttes. lengyel vendéglátóik kívánságára előadást tartanak néhány üzemben is s április 14-én érkeznek haza. /mti/

bb 21. kikötő portáldarukon kívül futódarukat is szállít külföldre a wilhelm pieck gyár

vid tr-lm ki 1962. március 29.

Lengyelország, india, jugoszlávia és románia után most görögországnak szállít kikötői portáldarukat a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár. a hidüzemben két daru készült el, amelyet vasárnap adtak át, hogy a negyedév utolsó napjáig több idő maradjon az elszállításra. a szállítmány egész vonatrakomány, 14 vagon, amit csepelen dunatenge rajzó hajóba raknak át. májusban görögországnak még egy, az év folyamán pedig az első megrendelőnek, lengyelországnak újabb hat kikötői portáldarut készít a győri vagongyár.

az idén először üzemi futódarukat is szállít külföldre a gyár. a lengyel népköztársaságból nagyobb tételre érkezett megrendelés. ezenkívül indiának, tíztonnás, svédországnak pedig különlegesen nagyteljesítményű, 50 tonnás futódarut gyártanak. a svéd megrendelés új piac megszerzését jelenti, igazolva, hogy a magyar ipari termékek a fejlett ipari államokban is jó hírnévnek örvendenek.

futódarukat több hazai üzemnek is készítenek. a tiszavidéki vegyikombinátban három már üzembe is helyeztek, három pedig most szerelnek. ezek a daruk 5-10 tonna teherbírásuak. /mti/

10.02

- 13 -

b. 23. százezer könyv - százezer kötet kölcsönzés egy év alatt a 7. kerületben

i/hi/tm/rj fm

1962. március 29.

a hetedik kerületi pártbizottság 70 üzemi közművelődési könyvtár munkája - mintegy százezer kötet egész évi forgalma - alapján tapasztalatokat gyűjtött az olvasómozgalom helyzetéről, a könyvtárfejlesztés további lehetőségeiről. megállapította, hogy a kerület üzemi, vállalati könyvtáraiban a szépirodalmi kötetek száma kielégítő, a magyar és a külföldi klasszikusok, az új magyar és szovjet, valamint a népi demokratikus irodalom megoszlása arányos. a természet-tudományos és műszaki kiadványok száma viszont kevés, és aránylag sok a kiselejtezésre váró mű.

a százezer kötettel egyébként igen nagy forgalmat bonyolítanak le a könyvtárosok. az állományból nyolc kötet jut minden beiratkozott olvasóra, akik az olvasással nem is maradnak adósok: a kölcsönzési évi átlaga ugyanis egyénekenként szintén nyolc kötet, vagyis az évi könyvtári forgalom eléri a százezer darabot. az irodalom kedve lők több mint 40 százaléka fizikai dolgozó. a múlt évben beiratkozott 1600 új olvasó közül pedig 1200 a munkás.

a könyvtárak gyarapítására a vállalatok évről-évre növekvő összegeket költenek. általában a kulturális keret 20-25 százalékát fordítják erre a célra, több helyen azonban az igazgatói alappól is vásárolnak új műveket. az ém. szerelőipari vállalatnál a kulturális keret felét használják fel könyvtárfejlesztésre.

a tapasztalatokat összegezve a kerületi pártbizottság javasolta, hogy a nagyobb könyvtárral rendelkező vállalatok mszmp-szervezetei a szakszervezettel és a kisz-szel közösen hozzanak létre könyvtári bizottságokat. ezek feladata az olvasás irányítása, a könyvpropaganda szélesítése és a józsef attila olvasómozgalom támogatása lesz. gondoskodnak arról is, hogy a könyvcserére - az eddigi heti 1-2 óra helyett - hosszabb időt biztosítsanak./mti/

..

- 14 -

10.10

11.10

bb. 22. a diósgyőri tanult koreai kohásztechnikusok állandó kapcsolatban tartanak volt iskolájukkal

vid/tr/rj ki

1962. március 29.

öt évvel ezelőtt tizenhat északkoreai fiatal szerezte meg a technikus képezést a diósgyőri kohóipari technikumban. azóta távoli hazájukban hasznosítják tudásukat. a koreai fiatalok, akik négy éven át meleg otthonra találtak a diósgyőri iskola kollégiumában, s szinte tökéletesen elsajátították a magyar nyelvet, állandó kapcsolatot tartanak az alma materrel. leveleikben időről-időre beszámolnak életükről, előrehaladásukról, munkájukról. szeretettel emlékeznek iskolájukról, amelyben jó alapot kaptak boldogulásukhoz. legutóbb kim nen cse, a koreai diákok egyik volt szellemi vezetője írt hosszú levelet. ebben a többi között megírja, hogy ő a guszang-i szerszámgyár technológusa. jó munkájáért az állami zásztlórenddel tüntették ki. tovább tanul, a jövő évben védi meg mérnöki diplomáját, s ehhez magyar nyelvű szakkönyvet is kér volt tanáraitól. a levél beszámol a többiekéről is. valamennyien dolgoznak, boldogulnak és tovább tanulnak./mti/

..

bb. 25. a fejszével, a kézfűrészszel együtt a szekerek is kiszorulnak az erdőből

i/so/gg/rj ká

1962. március 29.

az erdőgazdaságokban egyre kevesebb munkája akad a fejszének és a kézfűrésznek, hiszen a fakitermelés és darabelés hatvan százalékát már gépekkel végzik. ugyanígy a szállítás hagyományos eszköze, a szekér is kiszorul lassan az erdőből.

majd egy évtizedes előzetes próbálkozás után a huszár-kaufmann-féle rönkközlelítő kerékpárt fogadták el, mint az erdei szállítások leghasznosabb eszközét. a szabadalmazott erdei szállítóeszköz lényegében két gumibroncsos kerékből és egy csőrös emelő-szerkezetből áll. az emelőszerkezet segítségével félkézzel a levegőbe lehet emelni a tízmázsás rönköket is és úgy hozhatják ki az erdőből, hogy közben semmiféle kárt nem tesznek, a már növekvő, fiatal facsemetékben. az egyszerű szerkezet segítségével egy lóval ugyanannyi fát lehet az utakhoz továbbítani, mint korábban három pár lóval. mivel a lovak tartása tetemes költséget jelentett az erdőgazdaságoknak, ez a módszer lényegesen csökkenti a fakitermelési költségeket.

a szabadalmazott erdei kerékpárokból az erdőgazdasági szállító- és gépjavitó vállalat eddig kétszázat adott át az erdőgazdaságoknak és az idén újabb négyszázat készít./mti/

..

10.25

- 15 -

bb 29. a szegedi fuvóstalálkozóra készül a mosonmagyaróvári
mezőgépgyár fuvószenekara

vid bc-lm fm

1962. március 29.

tizenharmadik éve működik mosonmagyaróváron a mezőgépgyár
fuvószenekara. először 1949-ben lépett a közönség elé, régebről
megmaradt hangszerekkel. a 45 tagú fuvószenekear tagjai nagy többség-
ben a gyár fizikai dolgozói. lelkes és rendszeres munkája láttán
a gyár vezetősége pár év alatt 120.000 forint értékben vásárolt
hangszereket a zenekar részére. az együttes háromszor szerepelt
budapesti vasas fesztiválon, az elmúlt évben bemutatkozott a
gyulai fuvós találkozón, s az év elején megkapta a szocialista
kulturáért kitüntetését. most április 4-re készül és fellép majd
a szegedi fuvós fesztiválon is. /mti/

--

bb 31. új fedett gyógyfürdő a hévízi bányászudulóban - fizioterápia
és sulyfürdő - ultrahanggal kezelik a mozgásszervi betegséget

vid bc/ke-lm fm

1962. március 29.

a hévízi bányászuduló gyógyházzá alakult. tizmillió forint
költéssel korszerű fedett gyógyfürdőt építettek itt. a fürdőépület
üvegkupolája alatt két medencében ugyanazt a gyógyvizet élvezhetik
a betegek, amit a hévízi tóban. az egyik medencébe 38 fokos, a másik-
ba pedig 34-35 fokos vizet vezetnek a kitűnő gyógyhatásnak ismert
rudi-forrásból. ezentúl télen-nyáron kezelhetik itt a mozgásszervi
bántalmakban szenvedő bányászokat. az üveg-kupolában olyan berende-
zést szereltek fel, amely nyáron hideg, télen pedig meleg levegővel
árasztja el a fürdőt és megszünteti a párasodást. a súlyosabb bete-
gek fürdőszobákat vehetnek igénybe. külön helyiségeket rendeztek be
az iszapkezelésre: itt a tó rádió-aktív iszapját használják fel
gyógyításra. most szerelik a sulyfürdőt, ahol a reumakórházban jól
bevált kezelési módszereket alkalmazzák majd. azokat a mozgásszervi
betegeket, akiket valamilyen ok miatt nem küldhetnek a fürdőbe,
egyéb gyógyászati eljárásokkal kezelik. a fizioterápián kívül
felhasználják a kvarcfényt, galvanikus módszert hisztaminos
kezelést rendelnek nekik. a mozgásszervi betegségek gyógyítására
igénybeveszik az ultrahangot is.

a gyógyház fedett fürdőjét a napokban már birtokukba vették
az uduló bányászok. egyelőre kétszáz vendég érkezett, de rövidesen
már 450 ember élvezheti a fürdő gyógyvizét. /mti/

--

10.31

- 16 -

b. 26. „kifujják”, a vizet a földből - érdekes eljárással mélyíti-
tik az izamajori bauxitbánya aknáját

vid/tr/rj ki

1962. március 29.

a bakonyi bauxitbányához tartozó izamajori területen új akna
építését kezdték meg. az aknát - a geológusok figyelmeztetésére -
különös gonddal mélyítik, mert lefelé haladva szinte méterről- méter-
re nő a vízbetörés veszélye. az előzetes kutatások szerint percenként
legalább 8-10 köbméter víz bezudulásával kell számolniok és ez a
körülmény fokozott óvatosságra inti az aknamélyítőket.

a biztonságos munka érdekében, a hazai bauxitbányászatban
ször, új eljárást alkalmaznak a karsztos eredetű földalatti víz
veszélytelenítésére. az akna kijelölt területén, mintegy száz méter-
re a föld alá vékony csöveket bocsátanak le, s ezeken levegőt pum-
pálnak a mélybe. a fellépő feszültség a nyomással ellentétes irány-
ban áramlásba hozza a vizet, amely az e lőre elkészített csövekben a
felszínre tör, ahol összegyűjtik. így lényegében „kifujják”, a
vizet a földből és felszárítják a mélyebben fekvő rétegeket. az
akna még az idén elkészül. /mti/

--

kk. 27. elkészült martfű általános rendezési terve

vid/tr/rj ki

1962. március 29.

elkészült szolnok megye legnagyobb könnyűipari központjának,
martfűnek általános rendezési terve. eszerint a mintegy négy-
és félezer munkást foglalkoztató tiszai cipőgyár környékén a megye
nyolcadik városa épül fel. a kivitelezési munkákat már az idén meg-
kezdik. a tiszaföldvár felé vezető műút baloldalán épült nyolctanter-
mes iskola szomszédságában negyvennyolc szövetkezeti lakás készül
el. a főútvonal mentéi többszintes lakóházakkal építik be. a táv-
lati fejlesztési tervidőszakban nyolcszáz állami és szövetkezeti la-
kást, ezenkívül többszáz földszintes családi házat emelnek. a terv
szerint új tanácsolházat, bölcsődét, óvodát, középiskolát kapnak a
martfűiek. a középiskolások részére diákotthon, az uttorók számára
korszerű uttoróház építését tervezik. megépítik a leendő város szálló-
dáját, éttermét, új szülőotthonát. a festői tiszai kanyarban parkos
ligetet, nyári szabad strandot alakítanak ki. az üzem ma még vidékről
bejövő háromezer munkása néhány év múlva már martfű új lakótelepeiről
járhat munkahelyére. /mti/

10.40

- 17 -

bb 30. készül az első ipari jellegű technológiai terv a mezőgazdaság részére - 24 változat a különböző talajtípusokra

i le-lm ká

1962. március 29.

több kutató intézetünkben évek óta vizsgálják, hogy az öntözött területeken milyen takarmánynövényeket lehet a leggazdaságosabban termesztetni. a kísérletek szerint a fű az elsőség: az öntözési és rizstermesztési kutató intézet tíz holdas öntözött legelőjén, a legeltetési idején évi 150-160 napja alatt fele-egyharmada költséggel állították elő a marhahúst és a tejet, mint az állami gazdaságok országos átlagában. ennek megfelelően fejlődik ez az üzemág: a második ötéves terv végén 120.000 hold öntözött legelő lesz az országban, a távlati tervek szerint pedig összesen mintegy félmillió holdon van lehetőség öntözéses legelőgazdálkodásra.

a tudományos megalapozott, korszerű öntözéses legelőgazdálkodás elősegítésére most készül a mezőgazdaságban az első ipari jellegű technológiai terv. ez tulajdonképpen művelettervi séma, amely éppen olyan részletesen és pontosan sorolja fel az összes munkafolyamatokat és felhasználandó anyagokat, mint az egyes ipari termékek előállítását meghatározó technológiai utasítások. a mezőgazdaságban azonban bonyolultabb a helyzet, mert a technológiát befolyásolják az eltérő természeti viszonyok és más helyi adottságok. ezért a tervnek 24 változata készül, a különféle talajtípusoknak, tartási, öntözési módoknak és az állatállomány létszámának megfelelően. a technológiai terv részletes „legelőterkép” és „napárakat”, is tartalmaz. az utóbbiak pontosan meghatározzák hogyan kövesse egymást a nap folyamán a legeltetés, az itatás és a pihenés ideje.

a technológiai terv segítségével az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek - amennyiben a nagyüzemi gazdálkodás feltételeivel rendelkeznek - iparszerűen szervezett öntözéses legelőgazdálkodást folytathatnak, s nemcsak a hozamokat, hanem a termékek önköltségét is pontosan megtervezhetik. a technológiai terv egyúttal lehetővé teszi, hogy a gazdaságok vezetői pontosabban irányítsák és ellenőrizzék ezt a fontos állattenyésztési üzemágot.

a technológiai terv első változatát a szatmári állami gazdaságban alkalmazzák. a földművelésügyi minisztériumban fokozatosan készül a további 23 változat is, s ezek közül valamennyi, öntözéses legelőgazdálkodással foglalkozó üzem megtalálhatja az adottságainak megfelelőt./mti/

10.45

- 18 -

bb. 24. visszakerül az eredeti butorok és műkincsek egyrésze a készhelyi kastélyba

vid/bö/ke rj be fm

1962. március 29.

a készhelyi egykori festetics kastély butorai és műkincsei közül sok a környékbeli egészségügyi intézményekbe került, ezeknek helyiségeit díszítette. az értékes tárgyak jórészt visszaviszik eredeti helyére.

a festmények egy részéből a lépcsőházat, velencei csillárokkal, tükrökkel a nyári hangversenyek színhelyét, a nagytermet díszítik. a butorokat, műkincseket felhasználják majd a nagyhirű helikon könyvtár állandó és időszakos kiállításainál is./mti/

--

bb. 28. a műanyagcsövek térhódítása az ózdvidéki bányákban

vid/gg/rj ki

1962. március 29.

az ózdvidéki szénbányászati tröszt mélyművelésű bányáiban régebben a munkahelyek levegőellátására vascsöveket használtak. a nedves bányákban azonban sok gondot okozott a csövezeték rozsdásodásának megakadályozása. a pontatlan tömítések miatt a három-négyszáz méter mélységben fekvő bányarészekbe már csak kevés jó levegő jutott. emiatt különösen a robbantás után sokáig kellett várni, míg a munkahely „kiszellőzött”, s a bányászok megkezdhetik a munkát.

a tröszt putnoki bányüzemében kezdték meg a műanyagcsövek használatát. a kísérletek nagyszerűen beváltak. a pvc-csővek jó álltak a nedvességet, könnyen szerelhetők, összeillesztésük csak feleannyi időt igényel, mint a vascsöveké, könnyűek, s így a 70-80 centiméteres, vékony telepekben is könnyen szállíthatók.

a putnoki bányüzemben végzett kísérletek után fokozatosan a többi üzemben is műanyagcsövekkel cserélik ki a vascsöveket. az idén már ötezer méter műanyagcsövön kapnak friss levegőt a bányászok. most már a kialakított új munkahelyekre vascsövet nem is szerelnek be az ózdvidéki trösztnél, hanem mindenütt a műanyag csövezetékkel alkalmazzák. a számítások szerint a műanyag csövezetékkel évente több mint egymillió forintot takarítanak meg./mti/

--

10.52

- 19 -

bb 32. mintegy 60.000 kilométer hosszú utmenti árkot kell átvizsgálni, tisztítani, - „sárbordák”, veszélyeztetik a közlekedést - négy hét alatt kijavítják a fagy okozta károkat az utakon

i nbj-tm-lm vg

1962. március 29.

a közlekedés és postaügyi minisztérium utügyi osztálya intézkedett a fagy okozta károk gyors kijavítására. országsszerte a legsürgetőbb az árkok tisztítása, hogy a csapadék ne rekedjen meg az utakon, ne „tépje”, emelje az aszfaltot, a betonburkolatot. hatalmas feladat ez, hiszen körülbelül 60.000 kilométer hosszú utmenti árkot kell átvizsgálni, s ahol szükséges, takarítani. a közúti igazgatóságok már munkához láttak és szükség esetén a tanácsok, a közérő segítségét is kéri. a további sürgető munka: az átkelési szakaszokon az uttisztítás. a községekben, kisebb városokban téli időben ezekre az átkelési szakaszokra rengeteg sár rakódott le, ugynevezett „sárbordák”, keletkeztek, ami nagyon veszélyezteti a biztonságos közlekedést. a kmp utügyi osztálya nyomtatékosan felhívta a tanácsokat, hogy ezeket a sárbordákat a legrövidebb időn belül timentessék el.

amint a fagyveszély megszűnik, felméri azt is, hogy mennyi kár keletkezett az országutakon a téli hónapokban, számolni kell azzal, hogy a burkolat alá jutott vizek jégencsékét alkottak, s ezek megemelték a burkolatot, ilyen esetekben nemcsak az aszfaltot, illetve a betont kell kicserélni, hanem az ut al-talaját is. az előzetes számítások szerint körülbelül két-három millió forintot kell fordítani ezekre a javításokra. a közúti igazgatóságok minden erőt arra összpontosítanak most, hogy a jó idő beállta után négy héttel már mindenütt behegedjenek az utak téli sebei./mti/

--

bb 33. többé nem őrli fel a csepeli öntők erejét és tüdejét a kvarchomok - eltűntek a kézi öntőüstök, az öntvény és az öntőt fűtőszalag szállítja - acélzapor, vizágyu és negyvenezer voltos áram a szilikózis ellen

i sl/gg-lm vg

1962. március 29.

a csepeli öntőgyár dolgozói az utóbbi hetekben sok más öntőde küldöttest fogadták, akik napokon keresztül tanulmányozták a munka szervezettségét és az új technológiai eljárásokat. a csepeli öntőde ugyanis az évek folyamán mintaiüzemmé fejlődött és így sok hasznos tapasztalattal segítheti a vörös csillag traktorgyár, a kőbányai vas- acélöntőde, a soroksári vasöntőde és más üzemek dolgozóit. a csepeliek nemcsak munkájuk szervezettségére és fejlett gyártási technológiájukra büszkék, hanem elsősorban talán arra, hogy igen sokat tettek és tesznek magáért az emberért. /folyt.köv./

11.0

- 20 -

bb 33. /többé nem őrli...folyt./-lm

amióta öntődék működnek Magyarországon, ezt a szakmát a legnehezebb és a legegészségtelenebb mesterségek közé sorolják. egy tonna öntvény előállításához 30-40 tonna vasat, homokot és egyéb anyagot kell megmozgatni. ez a munka nemcsak az izmokat, hanem a tüdőt is próbára teszi. a kvarchomoktól sok öntő kapta már meg a szilikózis betegségét. egy idő óta azonban egész öntőiparunk átalakulóban van, a munka korszerűsítésére öt év alatt több mint 1.2 milliárd forintot költenek, s például csepelen már szemmel látható a kedvező változás. a formák készítésétől a kész öntvények tisztításáig itt már majdnem mindent gép végez. a homokformák menéz döngölését tíz ráformázó-gép vette át az embertől, a formaszekrények továbbítására szállítószalag szolgál, s a következő években továbbiakat is üzembe helyeznek. még a szalag mellett dolgozó öntőt is mozgó járda szállítja. kivonták a forgalomból a negyven kilós kézi öntőüstöket, a munkásoknak most már csupán az a feladata, hogy a függőpályán öt követő hatalmas üstből gombnyomással teletöltse a formaszekrényeket.

a gyár műszaki dolgozói ezekben a napokban küzdik le végleg az öntő legnagyobb ellenségét, a szilikózist. a nagy nyomással záporozó kvarchomok, amely az öntvények tisztítására szolgál, már csak néhány napig szennyezi az üzem levegőjét. a homokfúvó berendezéseket az elmúlt években fokozatosan olyan megoldással cserélték fel, ahol az öntvény felületét egy zárt térségben milliónyi apró acélszemcsével tisztítják. a legújabb ilyen berendezést, a hatodikat a napokban szerelték fel, s egy-két héten belül már az utolsó homokfúvót is lebontják. rövidesen egy másik eseményre, a vizágyu üzembehelyezésére is sor kerül. átvitt értelemben ezzel az „ágyuvat”, is a szilikózisra „lőnek”, a berendezésnek ugyanis az a lényege, hogy száz atmoszférás nyomással önműködően eltávolítja a megkeményedett homokot a kész öntvények magjából, s így ettől az ártalmas munkától is mentesíti a dolgozókat.

a csepeli öntőgyárban tehát döntő győzelmet értek el a nehéztüstemunka és a szilikózis felett, további gépesítéssel és új technológiákkal még könnyebbé teszik majd a munkát. de mi lesz azokkal az emberekkel, akik a betegséget már megkapták? erre a nehéz kérdésre is igyekeznek megoldást találni. a gyár mérnökeinek és főorvosának irányításával különleges ionizáló berendezés készül, amely a jelek szerint alkalmas legalábbis a kezdődő szilikózis és egyéb légzőszervi betegségek gyógyítására. a berendezést 40 000 voltos egyenáramú elektromos feszültség alá helyezik, s ez a feszültség elektromossággal tölti meg a helyiségbe záporozott oldott sókat, amelyek betelepítése gyógyítja a szilikózist, az asztmát, a légcsőhurutot, sőt még a nátnát is. az első ilyen berendezést előreláthatólag áprilisban szerelik fel a csepel műveknek erre a célra fenntartott helyiségében. /mti/

11.20

--
- 21 -

bb. 34. erdey-gruz tiber akadémikus előadása az újságíró szövetségben

t tz/hné/e hk

1962. március 29.

csütörtökön délelőtt a magyar újságírók országos szövetsége székházában erdey-gruz tiber akadémikus tartott előadást a tudományos kutatómunka kapcsolata a gazdasági élettel és ennek problémái címmel. /mti/

bb. 35. rendelkezés az üzletek április 4-e előtti nyitvatartásáról

j/e ki

1962. március 29.

a fővárosi tanács kereskedelmi osztálya közli: április 2-án, hétfőn az egyműszakos husboltok a pénteken szokásos - az összes többi üzlet a szokásos hétfői nyitvatartás szerint tart nyitva. április 3-án, kedden, az egyműszakos élelmiszerüzletek /hus-, hal-, vad-, baromfi-, fűszer-, csemege-, édesség-, pék-, tej-, zöldség-, gyümölcsboltok/ reggel 6 óráig, illetve 7 órától 19 óráig, a később nyitó egyműszakos felsorolt élelmiszerüzletek a szokásos ideig, de legalább 19 óráig, a csarnokok és piacok reggel 6 órától 19 óráig, a kétműszakos husboltok és élelmiszer-, valamint iparcikk-üzletek /áruházak, könyvesboltok/ a hétköznapi, a vendéglátóipari egységek a szombati napokon szokásos ideig szolgálják ki a vásárlókat.

április 4-én, szerdán az élelmiszer- és az iparcikk üzletek /áruházak, könyvesboltok/, valamint a csarnokok és piacok zárva tartanak. a vendéglátó egységek, továbbá az édesség- és dohányboltok a vasárnap szokásos ideig tartanak nyitva. /mti/

12. 15

- 22 -

bb. 36. a nagykunság legrégebbi ktsz tagjait köszöntötték kisujszálláson

vid/te/rj ki

1962. március 29.

a kisujszállási vas- és faipari ktsz alapjait még a második világháború idején, 1942-ben rakta le tíz bognármester. egy évvel később csatlakozott hozzájuk nyolc kovácsmester is. a ktsz ma már több mint száz taggal dolgozik. a huszadik évfordulón nagy szerenettel köszöntötték az alapító tagokat, akiknek nagyrésze már nyugdíjban van. különösen kijutott az elismerés a még ma is dolgozó farkas istván elnöknek, kósa jános és szarka istván bognároknak, valamint varga illésnek, aki elkerült a ktsz-ből és meszöv elnöki tisztét tölti be. az idős mesterembereket, a szövetkezeti mozgalom bátor harcosait, oklevéllel és pénzjutalommal tüntették ki. /mti/

bb. 37. időjárásjelentés

m/a

1962. március 29.

a meteorológiai intézet jelenti március 29-én, csütörtökön 13 órakor:

tavaszi idő, többhelyen esővel.

európát már hetek óta igen hideg légtömegek borították és ezalatt a hosszú idő alatt jelentős melegáramlást sehol sem figyeltek meg. tegnap azonban nagy változások kezdődtek meg. a brit szigeteken, az ibériai félszigeten és franciaország óceáni partvidékét erős délnyugati széllel meleg, szubtrópusi levegő árasztotta el és nagy sebességgel folytatta útját a kontinens belsejébe. hazánkban tegnap igen változékony időjárás uralkodott. a nyári szivataros záporosztól kezdve a havazásig, mindenféle csapadékforma jelentkezett, sőt a délután folyamán keleten őszi ködök léptek fel. zivatart zalaegerszegen, letenyén és barcon észleltek, ez utóbbi két állomáson még 6 milliméter eső hullott. az ország többi részén nem mértek jelentékeny mennyiségű csapadékot. a hőmérséklet napközben délkeleten plusz 3-5, délnyugaton 11-12, máshol 7-9 fokig emelkedett. ma hajnalban országszerte gyenge, 0, mínusz 2 fokos fagyok keletkeztek. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 4.8 fok volt, a sokévi átlagnál 3.9 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, gyengén súlylédő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: az éjszakai fagyok megszűnnek. nappal tavaszi, melegedő idő. nyugatról kelet felé vonuló változó mennyiségű felhőzet, többhelyen esővel. élénk, többfelé erős délnyugati szél. a hó a magasabb hegyeken is erősen olvadni fog. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 1-6, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 13-17 fok között. a duna vízállása ma reggel 241 centiméter. /mti/

3.45

- 23 -

bb. 38. a gépi jövesztés és rakodás növelése, a géppark jobb kihasználása és az önköltség csökkentése a legfontosabb feladat a bányaszatban. - országos bányaműszaki fejlesztési ankét mátránovákon

szf/vid/ki/te/e

1962. március 29.

a nehézipari minisztérium szénbányászati főosztálya és a nógrádi szénbányászati tröszt kezdeményezésére csütörtökön országos bányaműszaki fejlesztési ankétot tartottak mátránovákon, a nógrádi szénmedence egyik legjobban gépesített és a legújabb gépekkel kísérletező bányüzemében.

délelőtt bányajáráson ismerkedtek meg a szénbányászat vezető szakemberei a legújabb bányagépek működésével.

a bányajárás után a mátránovái szénbányák művelődési házában tartották meg az országos bányaműszaki fejlesztési ankétot, amelyen horváth gyula, a szénbányászati főosztály munkahelyi gépesítési csoportjának főmérnöke értékelte a múlt évi műszaki fejlesztési eredményeket és ismertette az idej feladatokat. elmondotta, hogy 1960-hoz viszonyítva tavaly jelentősen növekedett a gépesítés: a szén gépi jövesztése és rakodása jóval meghaladta az előző évit. ugyanakkor azonban a gépi jövesztés 1961. évi tervét nem teljesítették a trösztök, míg a gépi rakodási tervet 9.3 százalékkal túlhaladták. az idej legfontosabb műszaki fejlesztési feladat, hogy a szén gépi jövesztésének országos aránya a jelenlegi 2.77 százalékról 4.2, a gépi rakodás aránya a mostani 21.4 százalékról 24 százalékra nőjön. az összüzemi teljesítmény és az önköltségi terv teljesítése, illetve túlteljesítése, a jelenlegi géppark jobb kihasználását, az egy üzemelő gépre jutó teljesítmény növelését kívánja. fő feladat az aknaüzemek gépesítetttségének javítása. vannak már olyan üzemek, amelyek a szén 40 százalékát géppel bányásszák, 60-70 százalékát géppel rakják fel, 85-95 százalékát pedig géppel szállítják a felszínre. ilyen fejletti üzem a nógrádi gusztáv-akna és a sajószentpéteri 2-es akna. kiemelte az előadó az idej feladatok közül a gépesített biztosítás fejlesztésének fontosságát, a páncélpajzsok szaporításának szükségességét, alkalmazási területének bővítését, hogy a dolgozók biztonságát fokozhassák és a fejtési teljesítményt növelhessék. erre az évre 6.300 méter, acéllal biztosított új frontfejtési homlok hossz kialakítását irányozták elő. a trösztök feladata, hogy ez a terv megvalósuljon.

magyarfy károly, a nógrádi szénbányászati tröszt műszaki osztályának gépészmérnöke a nógrádi szénmedence, rétfalvi jános, a mátránovái szénbányák főmérnöke pedig a mátránovái üzemek idej műszaki fejlesztési feladatairól tájékoztatta az ankét résztvevőit. /mti/

14.17.

- 24 -

bb. 39. magyar építészek utaztak belgiumba

k sb-/hné/e vg

1962. március 29.

major máté, az építőművészek szövetségének elnöke és perczel károly, az építésügyi minisztérium főosztályvezetője csütörtökön belgiumba utazott. a magyar szakemberek az építészek nemzetközi szervezetének /uia/ charleroiban rendezett nyolcnapos végrehajtó bizottsági ülésén vesznek részt. /mti/

- - -

bb. 40. a tudományos kutatás szerepe a békés versenyben - erdey gruz tiber akadémikus előadása a magyar sajtó házában

t tz/tr/e vg

1962. március 29.

csütörtökön délelőtt a magyar sajtó házában előadást tartott erdey-gruz tiber kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár a tudományos és felsőoktatási tanács alelnöke. a tudományos kutatómunka és a gyakorlati élet kapcsolatát, s az ezzel összefüggő kérdéseket taglalta.

hangsúlyozta, hogy napjainkban a tudomány és a gyakorlati élet rendkívül szoros kapcsolatba került egymással. a népgazdaság fejlődésének feltétele, hogy a termelésnél gyorsabban fejlődjen a technika és ennél is gyorsabban a tudomány. éppen ezért ma már világjelenség a tudományos kutatásokra fordított költségek rendkívül gyors növekedése. a szovjetunióban például - új rubelben számítva - 1950-ben 874 milliót fordítottak békés célú tudományos kutatásokra. az unesco megállapítása szerint az egész földkerekségen a tudományra költött összegek évenként 10 százalékkal nőnek, s ugyancsak az unesco adatai szerint az emberiség történelmének kezdete óta élt tudósok 90 százaléka kortársunk, a többi 10 százalék az elmúlt évezredek között oszlik meg.

ennek a gyors fejlődésnek a háttérében főleg az keresendő, hogy a tudománynak először sok évszázados elmaradást kell pótolnia, és valószínű, hogy amikor ez néhány év múlva bekövetkezik, a mai igen gyors ütem lelassul és beáll az egészséges egyensúlyi helyzet. ma azonban még nem tartunk itt. a szocializmus és a kapitalizmus versenyében a döntő szót a termelékenység alakulása mondja ki, ennek fokozása pedig napjainkban csak a tudomány igen erőteljes közreműködésével lehetséges. /folyt.köv./

14.44 /1960-ban 3.260 milliót, 1961-ben pedig 3.800 milliót - 25 -

kei

bb. 40. /a tudományos....folyt./e

a tudós- és kutatóképzés azonban - folytatta előadását erdey-gruz tiber akadémikus - hosszú ideig tartó, igen költséges vállalkozása az egész gazdasági életnek. éppen ezért igen gondosan, számos szempontot figyelembe véve kell hosszú időre megtervezni a tudományos kutatások fejlesztésének céljait, irányait és arányait is, mindig tekintettel az egész népgazdaság fejlődési tendenciáira. így kell meghatározni, hogy az egyes területeken milyen arányban kell fokozni a tudományos képzést, s hogyan kell felosztani a kutatási feladatokat az egyetemi tanszékek, az önálló, illetve az ipari kutató intézetek és az üzemi laboratóriumok között.

mindezeket a szempontokat figyelembe vették hazánk tudományos életének vezetői is, amikor elkészítették a magyar tudományos kutatás immár jóváhagyott, hatályos távlati tervét.

ezután erdey-gruz tiber akadémikus a jelenlevők kérdéseire válaszolt. /mti/

- - -

bb. 41. az üzletek nyitvatartásának új rendjéről, a kereskedelem helyzetéről és idej terveiről, az élelmiszervizsgáló intézet munkájáról tartott tájékoztatót dr. pesta lászló, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese

t hbj/hné/e vg

1962. március 29.

csütörtökön délelőtt dr. pesta lászló, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese sajtótájékoztatón ismertette a kereskedelem helyzetét, a boltok nyitvatartásának új rendjét. elmondotta: az üzletek nyitvatartása eddig nem alkalmazkodott a lakosság jelentős részének munkakörülményeihez, ezért ezen segíteni kellett. erre most minisztertanácsi határozat alapján sor került. a törekvés az volt, hogy lényegesen több üzlet tartson nyitva a délutáni órákban, amikor rengeteg vásárló fordul meg a boltokban. a rendezés előtt mindössze 870 közért-üzlet állt a délutáni órákban a vásárlók rendelkezésére, ezután 1124 lesz nyitva. a másfél műszakban árusító üzletek száma 263-ról 366-ra, az osztott műszakban árusító üzletek száma 11-ről 159-re emelkedik. az új rendelkezés különösen a peremkerületek lakóit érinti. jelentősen megnő azoknak a közért zöldségboltoknak a száma is, amelyekben délután is beszerezhetik a háziasszonyok a zöldség-gyümölcsfeleségeket. kétszázötvenhárom üzlet helyett 357 közért zöldség- és gyümölcsboltban árusítanak a délutáni órákban is.

/folyt.köv./

15.10

16.30

- 26 -

bb. 41. /az üzletek...1.folyt./e

a vasárnapi élelmiszervásárlás megkönnyítésére az eddigi hét helyett ezután 16 üzlet lesz minden vasárnap délelőtt reggel 7 órától 12 óráig nyitva, s két csemegeüzletben - a nyugati és az éjjel-nappal közért-ben - vasárnaponként reggel 7 órától este 8 óráig árusítanak. az új intézkedés segítségével - remélhetőleg - a belső kerületek üzleteiben csökken a zsúfoltság. a nagyobb délutáni és esti vásárlási lehetőség pedig enyhíti a boltoknak csúcsgazalmi időben mutatkozó túlterheltségét.

az új rendelkezés - hangsúlyozta dr. pesta lászló - évente kétmillió többletköltséggel jár és mintegy 190 dolgozóval kell többet foglalkoztatni. a kereskedelmi alkalmazottak komoly áldozatokat vállalnak a vásárlók érdekében, s ezért megbecsülés illeti őket. a minisztertanácsi határozat alapján az összes iparcikk-bolt szombaton délután az eddigi 14 óra helyett 15 óráig zár be, s ez körülbelül kétezer iparcikk-üzletet érint. nincs lehetőség arra, hogy növeljük az eladók számát, s éppen ezért hét közben - általában szerdán - egy órával később állnak az iparcikk-üzletek a vásárlók rendelkezésére. két áruházban - a lottó és a verseny áruházban - szombaton este 9 óráig vásárolhatnak a fogyasztók.

a vendéglátó iparban körülbelül 200 egység nyitvatartását kell rendezni, különösen a kisvendéglőknél, falatozóknál, italboltoknál.

a háziasszonyok munkáját azzal is segíteni kívánja a kereskedelem, hogy 50 százalékkal több előre tisztított zöldséget és főzelékféleséget hoz forgalomba. az az elgondolás, hogy 15 százalékkal több zöldség és gyümölcs álljon a vásárlók rendelkezésére, mint 1959-1960-ban. a kényelmesebb vásárlás érdekében százzal növekszik az idén a zöldség- és gyümölcs elárusító helyek száma. a nagyvásártelep tehermentesítésére újabb körzeti elosztókat rendszeresít a fővárosi tanács kereskedelmi osztálya, s az eddiginél jobban szervezik meg a nagyvásártelep munkáját, ahol egyébként ebben az esztendőben felújítják és korszerűsítik az elektromos hálózatot. tizenöt százalékkal több szénsavas üdítő italt és gyümölcslevet, továbbá fagyaltot juttat a vendéglátó ipar a vendégeknek.

sokszor szóváltette a lakosság, hogy egyes üzlethelyiségek felújítása felesleges, illetve azok luxuskivitelben készülnek. a fővárosi tanács ezen változtat. csak azokat a boltokat lehet felújítani, tatarozni, amelyek feltétlenül szükségesek, s ilyen esetekben pontosan megállapítják, mettől-meddig tartanak zárva az üzletek.

/folyt.köv./

15.20

16.30

- 27 -

bb. 41. /az üzletek...2.folyt./e

örvendetes, hogy 1961. negyedik negyedévében a kijelölt üzletek tatarozása zömmel határidőre készült el. az elgondolások szerint az új lakótelepeken és foghíjakon 1962-ben 56 új üzlet nyílik meg, ebből 30 élelmiszer-, 19 iparcikk-bolt, hét pedig cukrászda, illetve étterem. az 56-ból 17 már az 1. negyedévben megnyílik. a fővárosi tanács jelentős részben saját pénzügyi forrásaiból 12 üzletházat épített, elsősorban a külső kerületekben. sokat fejlődött a gyermekélelmiszer is. míg négy évvel ezelőtt alig 40 000 gyermeket étkeztettünk, 1962-ben 75 000 gyermek étkeztetéséről gondoskodunk. hét étterem bővítését tervezzük, mégpedig a 2. kerületben a gülbaba, a 12. kerületben a velence, a 15. kerületben a székely-kert, a 18. kerületben a pannónia, a 19. kerületben a pihenő éttermekét, illetve a 8. kerület baross utca 4. szám és a 9. kerületi népbüfé átépítését. az 5. kerület bajcsy-zsilinszky uti volt seemann kávéház helyén új étterem nyílik meg.

a zöldség- gyümölcsértékesítés és tárolás érdekében a nagyobb üzleteket és raktárakat kondicionáló berendezéssel látjuk el, másfél millió forintért 25 kondicionáló berendezést rendelünk.

dr. pesta lászló vb elnökhelyettes a továbbiakban a fővárosi tanács vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetének munkájáról számolt be. nyomatékosan aláhúzta, hogy kiterjesztették az ellenőrzést a tej- és tejtermékekre. örvendetes, hogy a husiparban ritkán fordul elő eltérés a szabványoktól. csökkent a pék- és cukrász-, édesipari termékek ellen emelt kifogások száma. a kenyérenél a legtöbb bajt a gondatlan szállítás okozza. az intézet felkészül a fagyalatszezonra, több termelő cukrászrészlegben „próbafőzést”, tartattak. a kitűnő a magyar konzervek minősége is, s most már csökkent az eszpresszó kávéval kapcsolatos kifogások száma. az intézet a közeljövőben az eddiginél is fokozottabban ellenőrzi a kenyér- és péksüteményeket, a tejtermékeket, a fagyaltot. a fővárosi tanács évente két-hárommillió forintot költ a vegyvizsgálatokra - hangzott a tájékoztató. /mti/

- - -
- 28 -

15,40

10.39

11.2

bb. 42. német, francia, angol haladó nyelvleckéket, társalkodó lemezeket, „mikró-utitársat”, ad ki az idén a hanglemezgyártó vállalat

i kf/kf/e vg

1962. március 29.

a magyar hanglemezgyártó vállalat egy éve hoz forgalomba orosz, német, francia és angol nyelvlecke hanglemezeket kezdő nyelvtanulóknak. a kezdeményezés helyességét igazolja, hogy ezek a lemezek igen keresettek. a vállalat az idegen nyelvet tanulók igényeit, kéréseit figyelembe véve most továbbfejleszti „lecke-lemez”, gyártását, s ehhez már figyelembe veszik a szakemberek javaslatát is. csütörtökön a művelődésügyi minisztérium, az egyetemek, a tit és a nyelvmuvelő szakfelügyelők képviselőivel közös megbeszélést tartottak a rottenbiller utcai stúdióban.

a tanácskozás javaslatai alapján a vállalat az idén kiadja a német, a francia és az angol haladó nyelvleckéket, s természetesen tovább készít lemezeket a kezdő nyelvtanulóknak. a szakemberek javaslatára négy nyelven külön társalkodó lemezeket gyártanak. a nyelvleckék továbbfolytatásaként különféle nyelveken verseket, novellákat, szindarab-részleteket, vagy akár egész szindarabokat vesznek majd fel lemezre. nyárra, a külföldi utazási idényre a kezdő orosz, német és angol nyelvtanulóknak utikalauzt készítenek mikrobarázdás hanglemezekre. a „mikró-utitárs”, eligazítja tulajdonosát az idegen városokban, segítséget ad külföldön az utazásnál leggyakrabban felmerülő kérdésekben. /mti/

- - -

bb. 43. megszűnt az árvízvédelmi készültség a kőrösök vidékén
vid/j/e ká

1962. március 29.

a kőrösök romániai szakaszán a szerdai száraz idő hatására ideiglenesen abbamaradt az áradás, s a magyarországi szakaszon apad a fehér- és a fekete-körös. megszűnt a harmadfoku árvízvédelmi készültség a kőrösvidéki vízügyi igazgatóság egész területén. számítani kell azonban esetleges újabb árhullámra, mert a legfrissebb romániai jelentések erős olvadásról és sok csapadékról számolnak be.

a pillanatnyi szünetet a belvizek levezetésére használják fel. teljes erővel dolgoznak az igazgatóság szivattyuegységei, és tisztítják a hóakadályos csatornákat is. /mti/

- - -

15,45

- 29 -

bb 45. április 6-án lesz az akadémia idei közgyűlése

t ms/tm vm fm

1962.március 29.

csütörtökön a magyar tudományos akadémián sajtótájékoztatót tartottak az akadémia 1962.évi közgyűléséről.

a magyar tudományos akadémia idei közgyűlését április 6-án tartják az akadémia dísztermében. a délelőtti nyilvános ülést rusznyák istván, az akadémia elnöke nyitja meg, majd erdei ferenc főtitkár ismerteti az elnökség beszámolóját a legutóbbi közgyűlés óta végzett munkáról és az akadémia legközelebbi feladatairól. a beszámoló tájékoztat a legutóbbi közgyűlés határozatainak végrehajtásáról, részletesen elemzi az akadémia és az akadémiai intézmények munkáját, a legutóbbi évben elért kutatási eredményeket. ezenkívül tartalmazza a megoldásra váró feladatokat, problémákat is. az akadémia előtt álló közvetlen feladatokat a második ötéves terv és a távlati tudományos kutatási terv céljainak, valamint az élet követelményeinek megfelelően jelöli meg az elnökség beszámolója.

a délelőtti nyilvános ülésen adják át az akadémiai aranyérmeket és az akadémiai jutalmakat. az aranyéremmel, amelyet két évvel ezelőtt alapított az akadémia közgyűlése -, minden évben a tudományos élet egy kimagasló képviselőjét tüntetik ki.

délután a közgyűlés zárt ülésen tanácskozik, amelyen az akadémia rendes és levelező tagjai vesznek részt. megvitatják az elnökség beszámolóját és az ahhoz kapcsolódó határozati javaslatot, majd szervezeti kérdésekről tárgyalnak. a zárt ülésen választják meg az új akadémikusokat és levelező tagokat.

a közgyűlés előtti napokban a tudományos osztályok vezetőségei osztályüléseken számolnak be az egyes tudományterületeken elért eredményekről./mti/

16,45

- 30 -

bb 44. győrtött elsőnek a kötöttkesztyűgyárban fizették ki a nyereségrészesedést - sokan helyezték takarékbba a kapott összeget

vid te vm ki

1962.március 29.

a győri ipari üzemek közül elsőnek a győri kötöttkesztyűgyárban fizették ki a múlt évre járó nyereségrészesedést. csütörtökön délben röpgyűléseken ismertették azokat az eredményeket, amelyek lehetővé tették, hogy nyereségrészesedéshez jussanak az üzem dolgozói. egyben megbeszélték az ez évi teendőket is. a dolgozók jó munkáját, a szocialista munkaversenyt nagyban segítette a műszaki fejlesztés, a gépesítés. az idén már majdnem 2.5 millió pár kesztyűt gyártanak, ötször annyit, mint tíz évvel ezelőtt, amikor csak kézi-hajtású gépek voltak az üzemben.

az alaprészesedés 14 napi keresetnek megfelelő összeg. ezenkívül hűségjutalmat kaptak mindazok, akik két évnél hosszabb ideje dolgoznak a gyárban. sokan kifejezték azt a kívánságukat, hogy a nyereségrészesedést takarékkönyvben kívánják elhelyezni, ezért az országos takarékpénztár győri fiókja az üzemben alkalmi helyi pénztárt állított fel, ahol régi és újonnan váltott betétkönyvekre jelentős összeget fizettek be a gyár dolgozói./mti/

- . -

bb 46. békenagygyűlés egerben

vid bc/ke vm fm

1962.március 29.

a hazafias népfront heves megyei bizottsága csütörtökön egerben békenagygyűlést rendezett, amelyen a megye falvaiból és városaiból mintegy 300 békeharcos vett részt. dr.csernik józsefnek, a hazafias népfront megyei elnökének megnyitó szavai után vukovics arnold tartott előadást a békemozgalom időszerű kérdéseiről. a nagygyűlés résztvevői határozatba foglalták a falusi békemunkával kapcsolatos további tennivalókat. a gyűlés résztvevőinek tiszteletére az egri közgazdasági technikum asztalos jános kisz szervezetének művészeti csoportja műsort adott./mti/

- . -

16,55

- 31 -

Handwritten signature

bb 48. a gyors és gondos vetés a következő hetek főfeladata a mezőgazdaságban - országos tanácskozás a megkésett tavaszi munkák jó megszervezéséről, a szükséges intézkedésekről

t ő-vid cs/gg vm ká

1962.március 29.

a megyei főagronómusok, valamint a gépállomási igazgatóságok vezetői csütörtökön a földművelésügyi minisztériumban tanácskoztak a téli időszak eltölődéséből eredő legsürgősebb munkaszervezési feladatokról és a gyakorlati tennivalókról. a megyei szakemberek beszámolója után Lada Lajos, a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának vezetője tartott tájékoztatót. előjáróban hangsúlyozta, hogy a kései tavaszodás okozta rendkívüli helyzetben minden erőt igénybe kell venni a tavaszi vetéstervek teljesítésére. a felkészülés országsszerte kielégítőnek mondható: a termelőszövetkezetek és a gépállomások gépesített és fogatos brigádjai készen várják az időjárás kedvező atakulását, a földek megszikkadását. általános elvként hangsúlyozta az előadó, hogy a jóváhagyott vetésterveket mindenütt teljesíteni kell, az egyes üzemek szakemberei gondosan vizsgálják meg a tavaszi vetésterv táblánkénti megoszlását, s ha lehetőség nyílik rá - a koratavaszi növények mielőbbi elvetése érdekében - alkalmazzanak területcserét. a tábla-beosztásoknál előforduló változtatásokat azonban egyeztessék az üzem általános gazdasági terveivel. törekedjenek mindenütt arra a gazdaságok, hogy a koratavaszi növényeket lehetőleg ne tavasszal szántott földekbe vessék.

a kései tavaszodás miatt a tavaszi buzavetéseket már ne szorgalmazzák, helyette inkább tavaszi árpát, borsót, napraforgót vessenek. a borsóvetési előirányzat teljesítése rendkívül fontos a keveréktakarmányok gyártásának növelése végett. a kutatóintézeti szakemberek és a gyakorlati gazdák tapasztalatai szerint a borsóvetés még nem késelt el, de most már minél előbb földbe kell tenni a magot. mákból ugyancsak teljesíteni kell a vetési előirányzatot, elsősorban a szerződésben lekötött területek bevetését kell sürgetni. a tapasztalatok szerint - ha megfelelően védekeznek a rovarfertőzés ellen - az április elején vetett mák még jó termést adhat. a borsón és a mákon kívül a rost-és olajlen vetése a legsürgősebb. a tavaszi árpa és zab vetését ugyancsak szorgalmazni kell mindenütt a következő hetekben, különösen fontos a szerződéses sűrűárpa vetési előirányzatának teljesítése.

/folyt.köv./

17,00

- 32 -

/bb 48. a gyors.....1.folyt./vm

a munkák jó megszervezéséről szólva felhívta a megyei vezető szakemberek figyelmét a késett, illetve nyújtott műszak, valamint - szükség szerint - a kézi munkaerő szélesebbkörű alkalmazására. a kitavaszkodás első napjaiban fokozottan kell támaszkodni a löfogatokra, később pedig a gépek kapacitásának teljes kihasználása lép előtérbe. a korábbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a rendkívül rövid idő alatt megvalósításra váró feladatok megoldását hatékonyan segíthetik az anyagi ösztönzési módszerek alkalmazásával.

a neméz helyzetben különösen ügyelniük kell a szakembereknek a tavaszi munkák minőségére: a vetőmag-mennyiségre, a vetés mélységére, a sortávolságra, stb. a rossz minőségű munka a kapkodás ugyanis több kárt okozhat, mint egy-két napos késés. a kényes munkákat - a vetést, a vegyszeres gyomirtást - csak a nappali műszakban végezzék. mivel még hajnali fagyokra is kell számítani, a fogatos, illetve gépesített brigádok éjjel szánisanak, készítsék elő a magégyat, szórják a fejtrágyát és csak a felső talajréteg kellő szikkadása után induljanak a vetőgépekkel. rendkívül fontos, hogy a mezőgazdasági termelőüzemek, gépállomások, növényvédő állomások kölcsönösen segítsék egymást, továbbá, hogy kihasználatlan kapacitás senol ne legyen. sok múlik most a helyi viszonyokat alaposan ismerő gazdasági vezetők önálló kezdeményezésein, intézkedésein.

külön felhívta az előadó a megyei szakemberek figyelmét a fokozott gyomveszélyre, a vegyszeres gyomirtásra alkalmas időszak megrövidülésére s így a gyomirtási munkák torlódására, a megyékbe már nagyrészt kiszállított vetőmagvak mielőbbi szétosztására, valamint az őszi gabonák gondos ápolására.

fekete jános a földművelésügyi minisztérium gépállomási és gépesítési főigazgatóságának vezetője tájékoztatójában elmondotta, hogy a megyék többségében elegendő számú és gondosan kijavított gép áll rendelkezésre a soronlevő tavaszi munkákhoz. felhívta a szakemberek figyelmét a gépállomások és az egyes termelőszövetkezetek között kötendő pótszerződésekre, valamint a járások között lehetséges és szükséges gépatcsoportosítások megszervezésére.

x x x

/folyt.köv./

17,04

11.00

- 33 -

/bb 48. a gyors.....2.folyt./vm

az ország különböző vidékeiről érkezett legutóbbi jelentések a tavaszi előkészületekről és a többhelyütt megindult szántás-vetési munkákról tájékoztatnak. a kisalzföldön csütörtökön reggel határ-szemlére indultak a gépállomási és termelőségvetkezeti brigádvezetők. többhelyütt annyira megszikkadt a talaj, hogy fogatokkal megkezdték a vetést: többszáz fogatos vetőgép már reggel munkához látott, a déli órákban pedig már a gépeket is elbirta a talaj. rövid időn belül ötszáz traktor látott munkához. négyszáz gép simított, fogatolt, magágyat készített, száz erőgéppel pedig a nagyteljesítményű vetőgépeket vontatták. így az első igazi munkanapon kétezer holdat vetették be a kisalzföldi termelőségvetkezetek tavaszi árpával és borsóval. heves megye közös gazdaságaiban kivonultak a gépállomási erőgépek, hogy a kedvező idő beálltával késedelem nélkül munkához lássanak. a tavaszi vetés gyorsítása érdekében az idén fokozott mértékben használgatják ki a lófogatókat. megyeszerte négyszáz lóvontású vetőgépet készítettek elő a termelőségvetkezetek. a legtöbb helyen megszervezték az erő-és munkagépek kétműszakos üzemeltetését. számos heves megyei termelőségvetkezeten megkezdték a pillangósok vetését, a mezőterkányi közös gazdaságokban szerdán és csütörtökön már nagy erővel vetették az árpát és a mákot.

az ország nyugati szegélyén ugyancsak benépesültek a mezők több termelőségvetkezeten határában már szerdán megkezdték a talajelő-készítést és csütörtökön hozzáfogtak az árpa, a zab-és a borsó vetéséhez. kemenesszentmártonban a 370 hold árpát, zabot és borsót a tervek szerint hat nap alatt vetik el. a gépek éjjel a talajelőkészítéssel dolgoznak, nappal pedig vetnek. a fogatos vetőgépeket több szövetkezetben váltott lovakkal vontatják, s így megszakitás nélkül, kora reggeltől késő estig dolgozhatnak.

mozgalmas élet kezdődött csütörtökön a somogy megyei „prizma falvakban,,: kétezer állami gazdasági dolgozó és termelőségvetkezeti tag válogatja a burgonyát, hogy mire elérkezik az ültetés ideje, elegendő vetőgumó álljon rendelkezésre. a körösök vidékén még összefüggő hótakaró borítja a földeket, de a gyula környéki termelőségvetkezetek kertészeiben már szorgoskodnak a kertészek, főleg a palántanevelő melegágyak körül. a márciusi hóvihar idején dupla üvegablakot raktak a palántákra és a gondos ápolással sikerült megmenteni a korai káposzta, karalábé, paprika és egyéb palánták százezreit. kétezeröttszáz melegágyi ablak alatt megkezdték a másodszori palántavetést, teljes erővel készítik a melegágyakat a dinnyepalánták alá. a mecsek déli lankáin, továbbá a kertekben és szőlőkben csütörtökön megkezdték a primőrnagyma szedését. a pécsi népnyelv „jancsi hagymának „ nevezi ezt a kedvelt primőrnövényt, amelyből már a felszabadulás előtt is sokat termeltek a pécsvidéki gazdák. az első napon nyolcszáz csomót vett át értékesítésre a pécsi földművelőszövetkezet. a jövő héten előreláthatólag naponta 8.000-10.000 csomót hoznak le a városba a dombokon levő kertekből és szőlőkből, s rövidesen megindítják az első hagymaszállítmányokat a fővárosba is./mti/

- . -

- 34 -

17,20

18,00

19,00

20,00

bb. 47. megkezdte tanácskozását a szövetség 5. kongresszusa

t ie/kz/gy/ká

1962. március 29.

négyszázhatvankét küldött, mintegy 300 meghívott és 16 ország szövetkezeti vezetőinek részvételével csütörtökön délelőtt megkezdődött az építők rózsza ferenc kultúrterületén a szövetkezetek országos szövetsége 5. kongresszusa. a kongresszus elnökségében helyet foglalt rónai sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, nyers rózsó pénzügyminiszter, az mszmp központi bizottságának tagja, dr. tatár-kiss lajos, a szövetség elnöke, az mszmp központi bizottságának póttagja, nagy daniel az elnöki tanács elnökhelyettese, nagy józsefné, könnyűipari, tausz jános belkereskedelmi és kisházi ödön munkaügyi miniszter, továbbá dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, nánási lászló, az elnöki tanács tagja, a szövetség felügyelő bizottságának elnöke, erdős józsef, az okisz elnöke, nagy lászló, a kpvdz titkára, valamint a szövetség elnökhelyettesei és a földművelőszövetkezeti mozgalom több kiváló dolgozója. meleg ünneplésben részesítették a kongresszus résztvevőit az elnökségbe választott külföldi delegációk vezetőit és tagjait, közöttük a.p. klímovot, a szovjetunió fogyasztási szövetkezeti központi szövetsége - a centroszozuz - igazgatóságának elnökét, az szkp központi bizottsága póttagját, a nemzetközi szövetkezeti élet közismert teoretikusait: chaím halperin és dr. walter preuss, valamint dr. reinhold henzer egyetemi tanárokat, az izraeli illetve a nyugatnémet delegáció tagjait.

a tanácskozást nagy daniel, az elnöki tanács elnökhelyettese nyitotta meg. megválasztották a kongresszus bizottságait, majd dr. tatár-kiss lajos, a szövetség elnöke, az mszmp központi bizottságának póttagja terjesztette a kongresszus elé az országos földművelőszövetkezeti tanács két kongresszus közötti munkájáról szóló jelentést.

bevezetőben utalt arra, hogy a kongresszust megelőzően a földművelőszövetkezetek közgyűlésein több mint egymillió szövetkezeti tag vitatta meg a kongresszust előkészítő irányelveket. e viták több mint 50 000 felszólalója igen sok hasznos javaslattal, a hibák alapos bírálatával járult hozzá a kongresszus eredményes előkészítéséhez és a földművelőszövetkezetek további munkájának javításához.

/folyt. köv./

17,25.

- 35 -

18,00

bb. 47. /megkezdte tanácskozását... 1. folyt./ gy

- a földművesszövetkezetek fejlődésére - hangsúlyozta a továbbiakban - rendkívül nagy hatást gyakorolt a szovjetunió kommunista pártja 22. kongresszusán elfogadott program, amely utmutatást és perspektívát adott a fogyasztási szövetkezeti mozgalomnak azzal, hogy meghatározta a helyét és a szerepét a szocializmus, valamint a kommunizmus építésében és rámutatott a szövetkezeteknek a társadalmi öngazgatás fejlesztésében és a nemzetközi békemozgalomban betöltött fontos szerepére.

- a földművesszövetkezetek eredményeire és egész tevékenységére nagy hatást gyakorolt továbbá az az átalakulás, amely az utóbbi években a magyar mezőgazdaságban végbement. ezzel a szövetkezeti mozgalomban egy egész történelmi korszak zárult le és egy új, fontos korszak vette kezdetét. a nagy átalakulásból, a termelőség szövetkezeti gazdálkodás általános térhódításából, a földművesszövetkezetek derekasan kivették a részüket. hasznosan működtek közre a termelőség szövetkezetek szervezeti, gazdasági és politikai megszilárdításában, az elmúlt három év alatt a földművesszövetkezeti mozgalomból több mint 1 600 mezőgazdasági és pénzügyi szakember ment át a termelőség szövetkezetekbe dolgozni. ez és sok más hasonló intézkedés együttesen azt eredményezte, hogy a földművesszövetkezeteket és a mezőgazdasági termelőség szövetkezeteket ma már ezer és ezer szál szoros gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolat fűzi össze, ennek az állandóan javuló kapcsolatnak nagy része van azokban az eredményekben is, amelyeket a felvásárlás, a lakosság burgonya, zöldség és gyümölcs ellátása terén értek el a földművesszövetkezetek.

a földművesszövetkezeti felvásárlókereskedelem az elmúlt négy évben egyre több termék felvásárlásával járult hozzá a lakosság ellátásához, az export növeléséhez. 1961-ben például összesen 141 000 vagon mezőgazdasági terméket vásároltak fel. ez a mennyiség - az aszály ellenére - az eddigi legmagasabb teljesítmény. a burgonya, zöldség és gyümölcs termeltetés és felvásárlás, az árueosztás jó megszervezése, az ellátás színvonalának és tervszerűségének növelése a jövőben is egyik legfontosabb feladata lesz a földművesszövetkezeteknek. e cél érdekében tovább kell javítaniok kapcsolataikat mind a termelőkkel, mind pedig a fogyasztókkal.

- a második ötéves terv nagy feladatokat állít a földművesszövetkezetek elé. 1965-ben csaknem 190 000 vagon mezőgazdasági terményt és terméket kell felvásárolniok, mintegy 42 százalékkal többet az 1960. évinél. ezek a tervszámok figyelembe veszik a lakosság megnövekedett igényeit, az ipar és az export szükségleteinek gyors fejlődését és azokat a lehetőségeket, amelyek a nagyüzemi termelésből, a háztáji és konyhakerti termelés jobb megszervezéséből adódnak.

/folyt. köv./

17,33

- 36 -

bb. 47. /megkezdte tanácskozását... 2. folyt./ gy

e tervek nemcsak reálisak, de az összeállításuk óta eltelt idő változtatásait mérlegelve ma már nyugodtan kijelenthetjük, hogy a tervidőszak utolsó évére, 1965-re, előirt szintet előbb, már 1964-ben elérjük.

- a mezőgazdasági nagyüzemekkel - beleértve a háztáji termelést is - a jövőben mindinkább szerződéseken és megállapodásokon alapul majd a földművesszövetkezetek kapcsolata. a cél az, hogy a felvásárló kereskedelem kellő időben, mennyiségre és minőségre is egyértelműen adja meg az igényét a termelőség szövetkezeteknek. ezeket rögzítsék éves, később pedig hosszabb időre szóló szerződésekkel. a felvásárló kereskedelemnek gondoskodnia kell a megrendelt áru maradéktalan átvételéről és értékesítéséről. a több évre szóló termelési szerződések helyessége és szükségessége mellett a tapasztalat szól. ilyen módon nagyobb lesz a termelők biztonsága a termelés anyagi feltételeinek megteremtéséhez, más részről szilárdabb lesz az alapja mind a belső ellátásnak, mind pedig az exportnak. a szerződéses rendszer, melynek keretében a jövőben a központi alapokhoz szükséges összes áruk döntő többségét akarjuk felvásárolni, alkalmas lesz arra is, hogy jobban ösztönözzön a termelés helyes területi elosztására, a leggazdaságosabb termelést biztosító tájtermelési körzetek kialakítására.

- a termelés növelése mellett rendkívül fontos az áru minőségének javítása. meggyőződésünk, hogy a termelőket és a fogyasztókat egyaránt szolgáljuk azzal, ha kimondjuk: a minőségi követelményekből nem engedünk, inkább növeljük azokat. kötelező elvként mondjuk ki viszont azt is, hogy a jó minőségű áruért, akár belföldi fogyasztásra kerül, akár külföldre szállítjuk, jó árat kell fizetni.

- az utóbbi években sok szó esik a háztáji és konyhakerti árutermelés jelentőségéről. ennek ellenére a szövetkezeti vezetők között is elég sokan vannak még olyanok, akik nem törődnek kellőképpen a háztáji gazdaságok árufeltelegeinek felvásárlásával. változtatni kell ezen a helyzeten. jelenleg a háztáji gazdaságokban csaknem egymillió hold szántóterület van, az ország szántóterületének 10.5 százaléka. a háztáji gazdaságokban kezelik a gyümölcsfák mintegy 60 és a szőlők körülbelül 30 százalékat. itt vannak a jó talajerőben levő házikertek és, ami a földművesszövetkezetek szempontjából különösen jelentős: a baromfi és a tojás. országosan a baromfinak jelenleg még több mint a fele, a tojásnak pedig több mint a letharmada háztáji gazdaságokból kerül felvásárlásra.

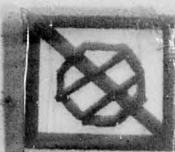
/folyt. köv./

17,40

17,30

- 37 -

17,40

bb. 47. / megkezdte tanácskozását.... 3. folyt./ gy

emellett sok termékből családi szükségleteiket messze meghaladó mennyiséget termelnek. a baromfin és a tojáson kívül a szárzab, a méz és a gyógynövények számottevő része is a háztáji gazdaságokból kerül piacra.

- az említett cikkek jelentős részét a lakosság szervezett ellátása érdekében a földművesszövetkezetek vásárolják fel, tehát nagyrészen rajtuk múlik, hogy a népgazdaság megkapja ezeket a termékeket. hasznos a háztáji termelés segítése azért is, mert kiegészítő bevétel jelent a tsz-tagoknak. végül igen komolyan kell foglalkoznunk ezeknek a kistételű áruknak a felvásárlásával azért is, mert ezekből jól meg lehet oldani a helyi burgonya-, zöldség- és gyümölcs ellátást.

- számottevő az egyszerűbb szőlő- és gyümölcstermelő szövetkezetek árutermelése, a tapasztalat bizonyítja, hogy igen fontos bázisai lehetnek a tervszerű szőlő-gyümölcs, must és bor-ellátásnak. a múlt évben például ők adták az országosan leszerződött bor és must 24 százalékát, bár az ország szőlő területének mindössze 7 százalékán gazdálkodnak. fontos feladata a földművesszövetkezeteknek, hogy fejlődésüket, árutermelésüket, illetve közös tevékenységük kiszélesítését elősegítsék.

- a falun a közelmúltban végbement nagy társadalmi átalakulás után mindinkább előtérbe kerül és lehetségessé válik a falu és a város közötti lényeges különbségek fokozatos megszüntetése. új típusú emberek új igényei tükrözik ezt a fejlődést. a hajdani falusi szántóvetőből ezer holdakban gondolkodó nagyüzemi termelő, agronomus, gépkezelő, képzett szakmunkás lesz, akinek munkáját a modern technika a múlttal szemben összehasonlíthatatlanul megkönnyíti. tapasztalat mutatja azt is, hogy a modern termelő, modern fogyasztóvá válik. a jövőben számolni kell azzal, hogy ez a fejlődés állandóan gyorsul. a szövetkezeti kereskedelemnek mind nagyobb igényeket kell kielégítenie. a termelési viszonyok változásával az iparcikkforgalmon belül a mezőgazdasági termelés céljait szolgáló beszerzések helyett mindinkább a személyes fogyasztási cikkek vásárlása kerül előtérbe. elsősorban a nagyértékű fogyasztási cikkek, mint például televízió, háztartási gépek, gépjárművek és építési anyagok keresletének gyors növekedésével kell számolnunk. várható az élelmiszerforgalom növekedése is. a falusi lakosság életviszonyai ugyanis úgy alakultak, hogy egyre több iparilag feldolgozott élelmiszert fogyasztanak, s ezért napi élelmiszerszükségletü nagyrészt is boltokban vásárolják meg.

/folyt. köv./

17,45

- 38 -

bb. 47. / megkezdte tanácskozását.... 4. folyt./ gy

- a falvakban egyre növekszik a korszerű háztartási eszközök: rádiók, televíziók, motorkerékpárok száma és ezzel együtt ezek javítási és karbantartási igénye is. a falun nem alakult ki az ilyen szolgáltatást végző szakemberek köre, sőt helyenként a kisiparosok is bementek a városokba. a földművesszövetkezeteknek előtérbe kell helyezniük az ilyen helyi szolgáltatások megszervezését, de gondoskodniuk kell például a vegytisztítás, a szemfelszedés, a kozmetika, az ivergezés, képkeretezés megszervezéséről is.

az állandóan növekvő hagyományos és új feladataink csak a szövetkezeti demokrácia kiszélesítése és társadalmi kapcsolataink továbbfejlesztése útján valósíthatók meg. ez az útja annak is, hogy erősítsük tagjaink szövetkezeti öntudatát és hatékonyan közreműködünk a falusi lakosság szocialista szellemű nevelésében. nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy a jövőben többet törődjünk a mozgalmon belül a nők és fiatalok helyzetével. igyekezzünk kielégíteni azokat az igényeket, amelyeket a földművesszövetkezetekkel szemben támasztanak.

J - az országos földművesszövetkezeti tanács és a szövetség igazgatósága mindig nagy jelentőséget tulajdonított a nemzetközi kapcsolatok ápolásának. a szövetkezeti mozgalom abból a szempontból is jelentős, hogy működésével hozzájárul a békés egymás mellett élés politikájának gyakorlati megvalósításához. ennek egyik útja, hogy állandóan fejlesztjük, szélesítjük nemzetközi, társadalmi és gazdasági kapcsolatainkat. ezideig 39 ország 73 központi szövetkezeti szervezetével alakítottunk ki ilyen kapcsolatot.

- mint ismeretes, másfél évtizede harcolunk azért, hogy elfoglalhassuk helyünket a szövetkezetek nemzetközi szövetsége tagjai között. erről a jövőben sem mondunk le. meggyőződésünk, hogy e törekvésünk elé csak olyan erők gördíthetnek akadályt, amelyeknek nem érdekük a különböző társadalmi és politikai rendszerben működő szervezetek összefogása, holott a szövetkezetek nemzetközi szövetségének alapszabálya ezt kifejezetten lehetővé teszi. bízunk benne, hogy a békés egymás mellett élés elve itt is győzedelmeskedik.

- fontos feladatunknak tekintjük a gazdaságilag gyengén fejlett ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok szövetkezeti szervezeteinek megsegítését. a jövőben az eddiginél is nagyobb gondot fordítunk a szövetkezeti tudomány művelői közötti nemzetközi kapcsolatok fejlesztésére, az elméleti kérdések kölcsönös megismertetésére és megismerésére.

/folyt. köv./

17,50

- 39 -

bb. 47. / megkezdte tanácskozását... 5. folyt./ gy

az országos földművesszövetkezeti tanács beszámolója után nánási László, a szövetség felügyelő bizottságának elnöke terjesztette a kongresszus elé a felügyelőbizottság jelentését, majd megnyitották a vitát a beszámoló, illetve az írásban már előzetesen szétküljött határozati javaslat felett.

elsőknek nyers rezső, pénzügyminiszter, az mszmp központi bizottságának tagja emelkedett szólásra.

bevezetőben a párt központi bizottsága és a kormány üdvöztetést tolmácsolta a kongresszusnak, majd a földművesszövetkezetek szerepéről beszélt.

- népköztársaságunk további gazdasági, kulturális, sőt politikai fejlődése elképzelhetetlen a szövetkezeti mozgalom izmosodása, erősödése nélkül - mondotta többek között. - a mi viszonyaink között a szövetkezetek létezése, öntevékenysége nélkülözhetetlen a mezőgazdasági termelésben, a lakosság ellátásában és az ipari szolgáltató tevékenység meghatározott ágazataiban. ezért a párt és a kormány különös jelentőséget tulajdonít a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek, a földművesszövetkezeteknek és a kisipari szövetkezeteknek. a földművesszövetkezetek a magyar szövetkezeti mozgalom legrégebbi és legerősebb szervezetei. tevékenységük a mezőgazdaság szocialista átalakulása következtében bizonyos fokig megváltozik, de jelentőségéből mit sem veszít.

- bár a szövetkezetek jó vagy gyenge munkája nemcsak a tagok belső ügye, hanem a közérdeket is messzemenően érinti, a párt és a kormány semmiféle kötelező jellegű utasítást nem ad a szövetkezeti vezető szerveknek, hanem tiszteletben tartja a szövetkezeti autonómiát. a közérdek legfőbb érvényesítésére a törvények szolgálnak, amelyeket minden szövetkezeti pontosan meg kell tartania. de ha a problémák „kilógnak”, a törvények kereteiből, - ami bizony nem ritka - egyetlen használható fegyver marad: a szabad véleménycsere kapcsán „bevetett”, érvek, a felvilágosítás, a meggyőzés.

nyers rezső ezután a földművesszövetkezetek gazdasági feladatairól beszélt. - a földművesszövetkezetek fontos szerepet játszanak a város és a falu közötti gazdasági vérkeringésben - hangsúlyozta -, ezért tevékenységüket mind a falvak, mind a városok lakossága messzemenő figyelemmel kíséri. két oldalról jelentkeznek az igények, gyakran két oldalról hangzik a bíráló is a szövetkezetek felé. a szövetkezeti munka javításához tehát időről-időre jobban meg kell ismerni a lakosság igényeit.

/folyt. köv./

18,00
18,30

- 40 -

bb. 47. / megkezdte tanácskozását... 6. folyt./ gy

a szövetkezeti felvásárlási rendszer feladatairól sz. nyers rezső hangsúlyozta: a szövetkezeti apparátusnak továbbra is a zöltség-gyümölcs termelés aktív szervezőjének szerepét kell vállalnia elsősorban a termelési szerződések kötése útján. különös fontossága van a termelőszövetkezetek és a szövetkezeti felvásárló szervezet jobb együttműködésének. az együttműködés most sem rossz, de azért korántsem zavartalan. ha túl kevés a termés, vagy éppen túl sok, hamar kiütözköznek az egyenlenségek. ez így nincs rendjén; nagyobb becsületet kell szerezni a termelési szerződésnek és mindkét oldalról következetesebben meg kell azt tartani. jobban kell megszervezni a háztáji gazdaságok árúinak felvásárlását is. helytelen, káros egyesek olyan elképzelése, hogy itt van, vagy hamarosan elérkezik a háztáji gazdaságok megszűnésének időszaka. a háztáji gazdaságokban számottevő termelési lehetőség van, ezt ki kell használni, s a termékek jelentős részét fel kell vásárolni.

nyers rezső befejezésül a következőket mondotta:

- a gazdasági tennivalókon kívül a szövetkezeteknek van még egy nagyon fontos feladatuk: a szocialista szövetkezeti ember jellemvonásainak kialakítása. mik ezek a jellemvonások? a saját portát meghaladó látókör, érdeklődés a közügyek iránt, hajlandóság a kollektív összefogásra, a munkában és a társadalmi életben, a szövetkezeti demokrácia iránt és iratlan szabályainak megtartása, vitakészség a téves nézetekkel szemben, türelem a másik ember iránt. különösen fontos, hogy a földművesszövetkezetek fokozottabban szocialista szövetkezeti szellemben neveljék a fiatalságot.

a kongresszus tanácskozásának délutáni ülésén felszólalt a.p. klímov, a szovjetunió fogyasztási szövetkezeti központi szövetsége igazgatóságának elnöke, az szkp központi bizottságának póttagja.

- a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének időszakában - mondotta többek között - növekszik a fogyasztási szövetkezetek jelentősége, hiszen a szövetkezés a kommunista nevelésnek és a társadalmi öngazgatás iskolájának egyik formája. a lakosság jólétének további nagymérvű emelése, a kolhozfalu átalakulása - amit az szkp programja tűz ki célul - újabb követelményeket támaszt a fogyasztási szövetkezetekkel szemben.

/folyt. köv./

18,05
18,30

- 41 -

bb. 47. / megkezdte tanácskozását.... 7. folyt./ gy

a.p. Klimov ezután adatokkal támaszotta alá, milyen nagyszabású tevékenységet fejtenek ki a szövetkezetek a kereskedelem és a közétkeztetés fejlesztése érdekében. az utóbbi öt év alatt például 52 000 üzletet építettek, s ma már a falusi áruházaknak több mint kétharmada, a többi szövetkezeti üzletnek csaknem a fele a háború után épült új helyiségekben működik. a program husz éves időszaka alatt a fogyasztási szövetkezetek további összesen 675 000 dolgozót foglalkoztató üzletet építenek. a szovjet fogyasztási szövetkezetek nagy munkát végeznek a mezőgazdasági termékek felvásárlásában is. a közelmúltban azt a feladatot kapták az szkp központi bizottságától a szovjetunió minisztertanácsától, hogy az állami felvásárlás mellett - amit bizonyos cikkekből teljes egészében vagy zömében a szövetkezetek látnak el - fokozzák a kolhozok és különösen az egyes kolhoztagok körében a mezőgazdasági termékfeleslegek felvásárlását és szervezzék meg azok értékesítését.

a. p. Klimov befejezésül méltatta a magyar szövetkezetek tevékenységét és nemzetközi szerepét, a magyar és a szovjet szövetkezetek fejlődő, tapasztalatcserékben és áruforgalomban is megnyilvánuló kapcsolatát. örülünk annak - mondotta -, hogy lehetőséget nyújtottak számunkra tapasztalatcseréken megismerni a magyar szövetkezetek munkájának sok, számunkra is tanulságos példáját.

a.p. Klimov felszólalása után több küldött számolt be a földművesszövetkezetek tevékenységéről, terveiről és mondta el véleményét a szövosz munkájáról.

ezután a német demokratikus köztársaság, franciaország és tunézia szövetkezeti mozgalmának küldöttei üdvözölték a kongresszust.

a szövosz 5. kongresszusa pénteken folytatja tanácskozását.

/mti/

18.09

1920

- 42 -

embargo: 22 h-ig!!

bb 52. kádár jános távirata szandzo noszaka-hoz, a japán kommunista párt központi bizottsága elnökéhez

k vm fm

1962. március 29.

„ kedves noszaka elvtárs!

hetvenedik születésnapja alkalmával fogadja pártunk központi bizottságának köszöntését és jókívánásait. pártunk jól ismeri és nagyra becsüli több évtizedes, példás harci tevékenységét. tiszteli az ön személyében a testvéri japán kommunista párt alapítóját és kiváló vezetőjét, akinek tevékenysége egybeforrt a japán munkásosztály és a nemzetközi munkásosztály harcaival. tiszteli az ön személyében a testvéri japán pártot és a testvéri japán népet is.

kívánjuk, hogy még sok-sok évig jó egészségben munkálkodjék népe javára, a demokrácia, a béke és a szocializmus nagy ügyének győzelméért.

a magyar szocialista munkáspárt
központi bizottsága nevében

kádár jános
a központi bizottság első titkára

/mti/

bb 51. megyei békeaktív-ülés nyiregyháza

vid bc/ke vm fm

1962. március 29.

a hazafias népfront szabotcs-szatmár megyei bizottságának rendezésében csütörtökön békeaktív-ülést tartottak nyiregyháza a gorkij moziban. a megye minden részéről, s a különböző szervek képviselőiben megjelent mintegy kétszáz küldöttet fekete sándor, a magyar rádió és televízió munkatársa tájékoztatta a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. az ülés résztvevői táviratot küldtek az országos béketanácshoz. ebben egyetértésüket nyilvánították a szovjetunió leszerelési javaslatával. /mti/

18.20

1920

- 43 -

bb 49. csütörtökön délután ankétont tárgyalták meg a budapesti helyiipar ujitóinak munkásságát

t hbj/hné vm vg

1962.március 29.

csütörtökön délután a fővárosi tanács új klubhelyiségében a budapesti helyiipari vállalatok vezetői és ujitási előadói ankétont elemezték a múlt év ujitási eredményeit. kertész istván, a fővárosi tanács ipari osztályának vezetője nyitotta meg a tanácskozást, majd lászló györgy, az ipari osztály főmérnöke ismertette az elért eredményeket. az idén arra kell törekedni, hogy az ujitók közreműködésével nagyobb fejlődést érjünk el a kisgépesítésben, az új technológiák alkalmazásában.

a tanácskozás után a legjobb ujitóknak kitüntetések, okleveleket, tárgyjutalmakat nyújtottak át./mti/

bb 50. magyar tudósok külföldi tudományos összejöveteleken

i ms/hné vm fm

1962.március 29.

ezen a héten rendezti ugynevezett „csendes nap,, ülészakát a nemzetközi geofizikai bizottság. a tanácskozáson a magyar tudományos akadémiát egyed lászló levelező tag, egyetemi tanár képviseli. a berlini német mezőgazdasági tudományos akadémia gross-beereni munkaiülésén, amelyen a paradicsomtermesztés módszereit vitatják meg, kóródi lászló, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa vesz részt az akadémia képviselőjében. drezdában megkezdődött a szocialista országok ipargazdaságtani értekezlete, amelyen jelen van dr.lakatos béla, az ipargazdaságtani kutatócsoport tudományos munkatársa. rómban a gramschi intézet az olasz kapitalizmus tendenciáiról rendezett ülést, amelyre szántó györgy, a történettudományok kandidátusa és kozma ferenc, a közgazdaságtudományok kandidátusa utazott el hazánkból. a helmintologia című folyóirat moszkvai szerkesztőbizottsági üléseinek magyar részvevője kobulej tiber, az állatorvosi tudományok kandidátusa./mti/

18.25

- 44 -

bb. 55. időjárásjelentés

tm/gy/

1962. március 29.

a meteorológiai intézet jelenti március 29-én, csütörtökön 18 órakor:

tavaszi idő

várható időjárás péntek estig: melegedő idő, nyugatról kelet felé vonuló, változó mennyiségű felhőzet, többhelyen esővel. élénk, helyenként erős délnyugati szél. a hó a magasabb hegyeken is erősen olvadni fog. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 13-17 fok között. /mti/

bb 53. elutaztak fiatal művészeink a csajkovszkij nemzetközi zenei versenyre

i fe/ke vm fm

1962.március 29.

csütörtökön moszkvába utazott az április 2-án kezdődő csajkovszkij nemzetközi zenei versenyre mező lászló gordonkaművész és koté lászló hegedűművész. velük utazott varasdy emmi zongoraművész is, aki a versenyeken kíséri majd a fiatal művészeket. friss antal zeneművészeti főiskolai tanár megfigyelőként vesz részt a versenyen. adorján ildiko hegedűművész, a verseny harmadik részvevője, betegsége miatt néhány nap múlva indul moszkvába./mti/

bb 54. „szabadság és nép,, - emlékkiállítás a fészek művészklubban

i fe/tm vm fm

1962.március 29.

a szabadság és nép címmel, husz évvel ezelőtt rendezett képzőművészeti kiállítás évfordulója alkalmából a fészek művészklubban szombaton ünnepi esten emlékeznek meg az illegális kommunista párt által kezdeményezett 1942-es márciusi akcióról: a szocialista képzőművész csoport, valamint más művészeti ágak antifasiszta, a békéért és a szocializmusért küzdő mozgalmairól, s a történelmi emlékbizottság munkájáról. a fasiszta rendőrség által betiltott szabadság és nép című kiállítás anyagának egy részét is bemutatták a klubban. mihályfi ernő, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának tagja mond ünnepi megnyitó beszédet./mti/

18,30

- 45 -

bb. 56. operahangverseny debrecenben

vid tr/gy/fm

1962. március 29.

csütörtökön operahangversenyt rendeztek a debreceni bartók teremben, bízeti carmen című operáját adta elő - jelmezek és díszletek nélkül - a debreceni csokonai színház. don jósé szerepet simándy józsef, kossuth-díjas énekelte, az operát horváth zoltán rendezte, a debreceni filharmónikus zenekart rubányi vilmos vezényelte. /mti/

..

bb. 57. veteránok baráti találkozója és képzőművészeti kiállítás angyalföldön

t vt/tm/gy/fm

1962. március 29.

hazánk felszabadulásának közelgő 17. évfordulója alkalmából csütörtök este, a józsef attila művelődési házban baráti találkozón vettek részt angyalföld veteránjai, a munkásmozgalom idős harcosai. ugyanakkor kiállítás nyílt a thälmann utcai művésztelep lakóinak alkotásaiból. a tárlaton 24 művész több mint 30 festménye, szobra szerepel. /mti/

..

bb 58. két szovjet színmű a miskolci nemzeti színházban

vid bc/ke vm fm

1962. március 29.

a miskolci nemzeti színház kamara színházában csütörtökön este bemutatták dihovicsnij-bogoszlovszkij szovjet szerzők nászutazás című zenés vígjátékát. pénteken a nemzeti színházban visnyevszkij: optimista tragédia című színművét adják elő. /mti/

..

- 46 -

20,25
2/30

MTT

Magyar Történelmi Társaság, Budapest, I. Fém utca 6-7. Tel.: 21. 54. 56

A közlemények és kiadványok a vezérigazgató felé.

mti belső hírek

1962. március 30.

bb. 1. koszoruzási ünnepségek, műsoros estek, összejövetel, sportversenyek a fővárosban április 4. tiszteletére

i.zs/tr/gy/fm

1962. március 30.

hazánk felszabadulásának 17. évfordulójáról budapest minden kerületében ünnepi összejöveteleken, műsoros esteken, koszoruzási ünnepségeken emlékeznek meg. kispesten a felszabadulási évforduló alkalmából a lenin téri hősi emlékművön helyezik el a kerület lakói a hála és szeretet virágait. a központi ünnepséget április 1-én, vasárnap délután a vörös csillag művelődési ház nagytermében rendezik, ahol tóth józsef, a 19. kerületi pártbizottság osztályvezetője mond beszédet. az ifju gárda művelődési házában április 4-én a 16 éves fiukat, lányokat avatják ünnepélyesen „ifjává”. a felszabadulási évforduló alkalmából megrendezik a béke és barátság kulturális seregszemle versenyeit is, ahol a kerület legjobb ifjusági művészeti együttesei mutatják be tudásukat.

az 1. kerület lakói a gettért hegyi szabadság szobrot koszoruzzák meg. az évforduló napján az állami népi együttes székházában este 7 órai kezdettel központi ünnepséget tartanak, amelyen neves operaházi művészek, a hvdsz bihari jános táncgyűjtésének, valamint a budai haydn szimfónikus zenekar tagjai szerepelnek. érdekesnek ígérkezik a felszabadulási ügyességi motorverseny - ezt a pauler utcában rendezik - és sok résztvevőre számítanak az évforduló tiszteletére rendezendő röplabdavillámtornákon is.

a 8. és a 9. kerületi gyárak, üzemek, hivatalok, intézmények dolgozói a kerepesi temetőben nyugvó szovjet hősök síremlékét koszoruzzák meg. a koszoruzási ünnepség lesz a nagyvárad téren az istván kórháznál is - 1945-ben ugyanis itt léptek az első szovjet csapatok a ferencváros területére.

a belvárosban az ünnepségek egyik kiemelkedő eseménye lesz az új tüdőgondozó intézet felavatása. a zrinyi utca 14. szám alatti modern egészségügyi létesítményt szombaton ünnepélyesen adják át a kerület lakóinak. /mti/

6.03

- 1 -

NE